СІЧЕНЬ

№2

ISSN 0132-4462

1984

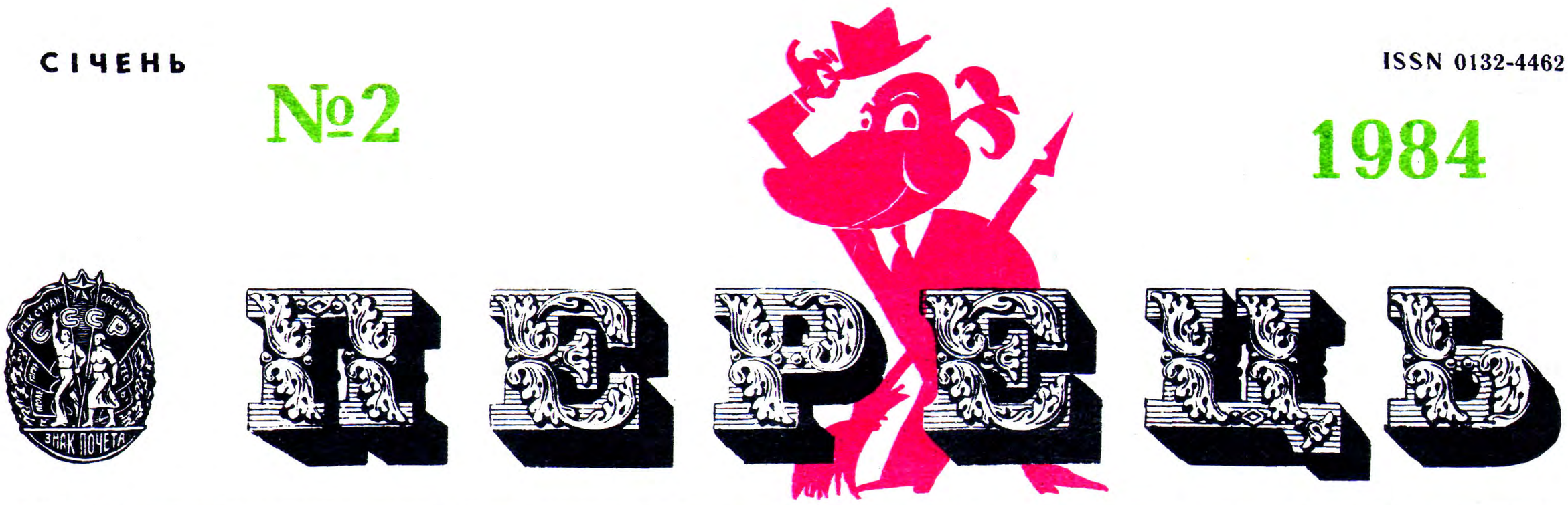

Картини з життя первісної людини

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Трофей!
— Ні, це завкультпечерою нашого селища. Хотів дременути, але ми його впіймали.

Без слів.

— Мої предки зовсім здичавіли! Просив дати мамонтову шкуру, щоб погуляти з тобою в кафе «Весела печера», а вони дали мені по шиї. Кажуть, сам заполюй мамонта, а тоді вже й гуляй.

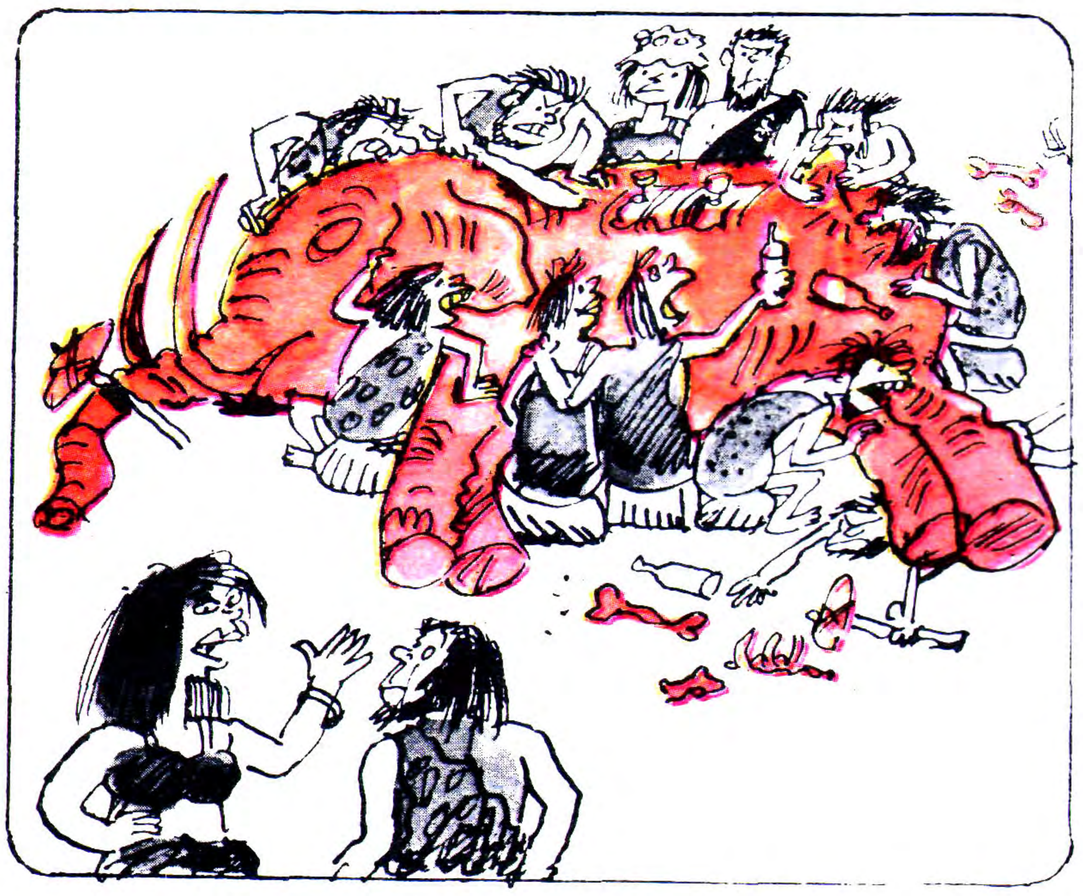

— На весілля нашої доньки уполюй ще й пару динозаврів. Хіба ми гірші від інших!

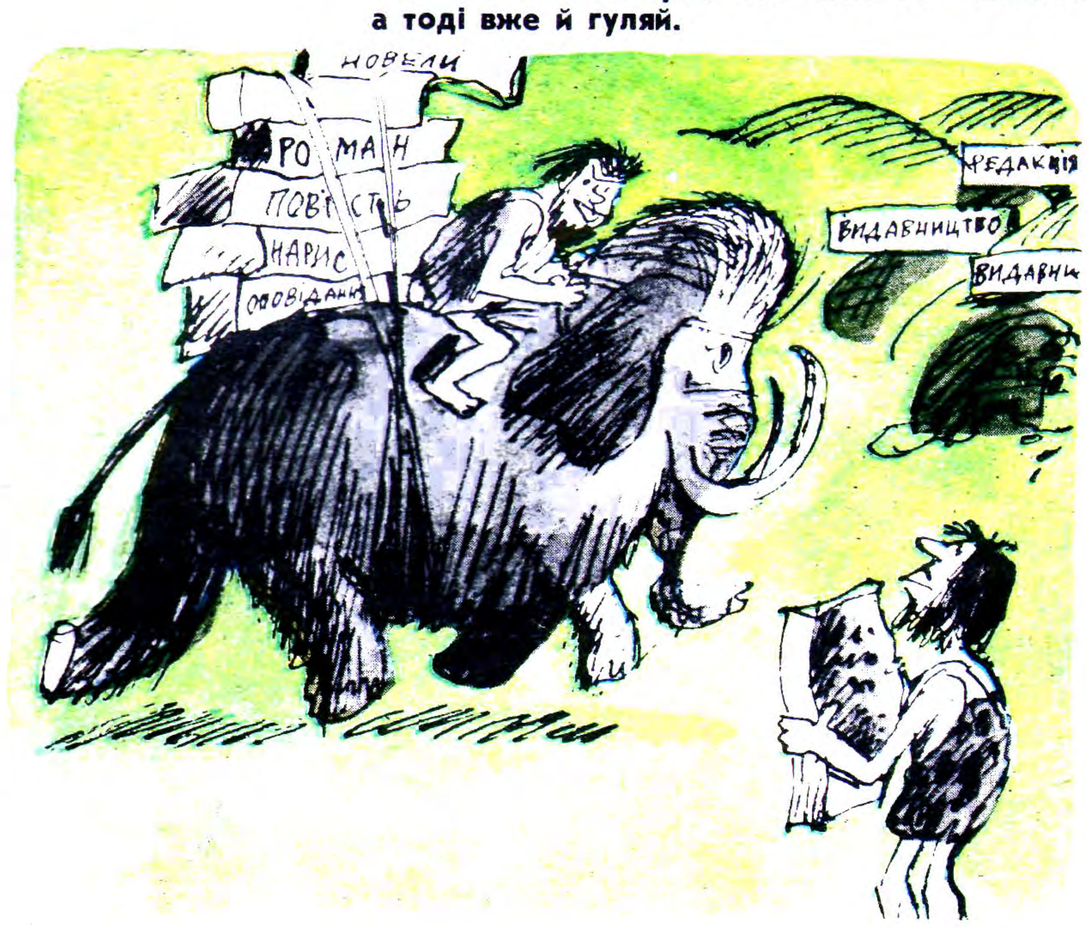

— А це мій Пегас. Він допомагає мені розвозити рукописи по редакціях.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

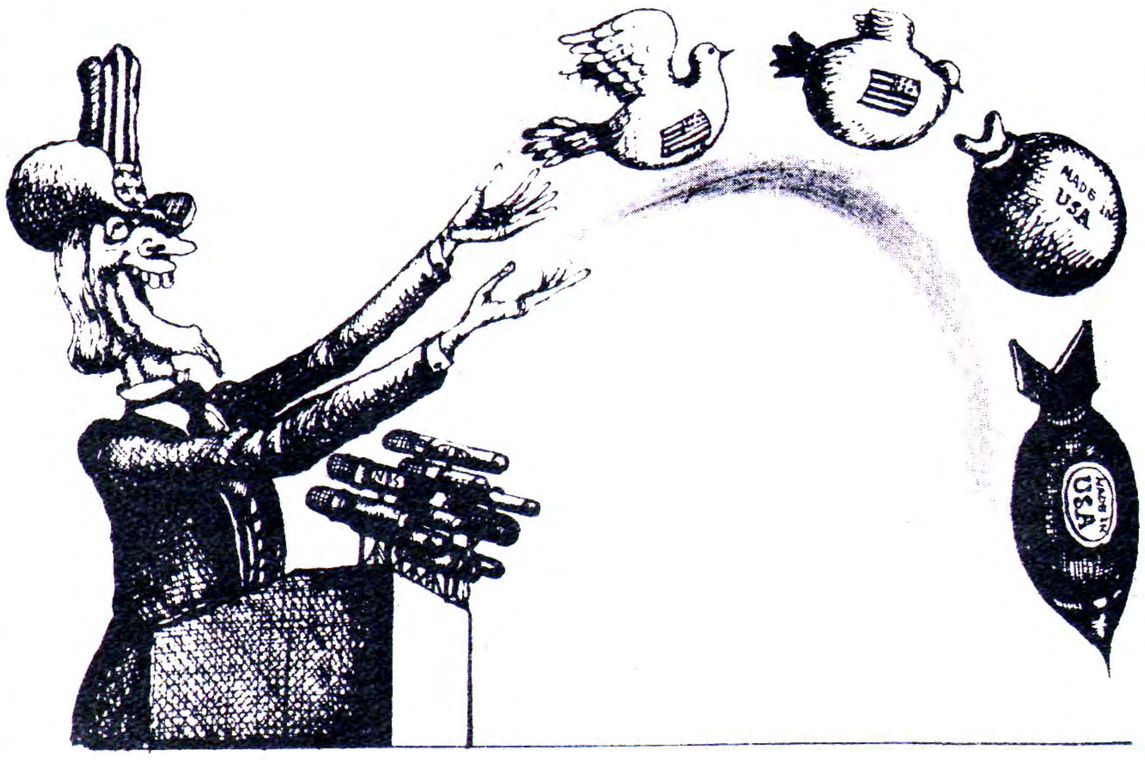

Миролюбні жести.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

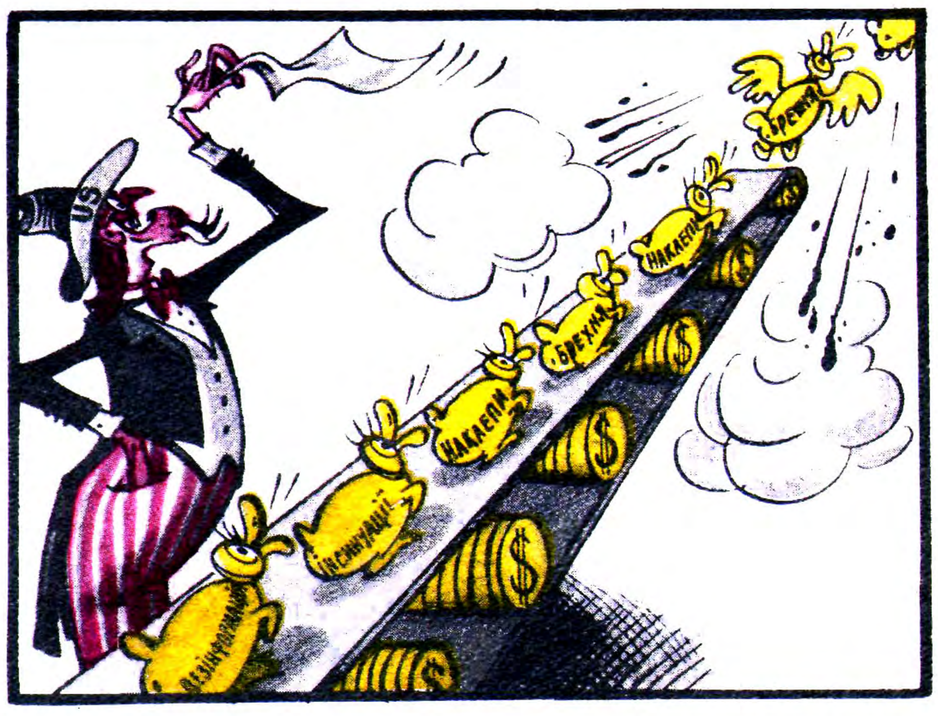

Конвейєр антирадянської брехні й наклепів.

Мал. В. ГЛИВЕНКА

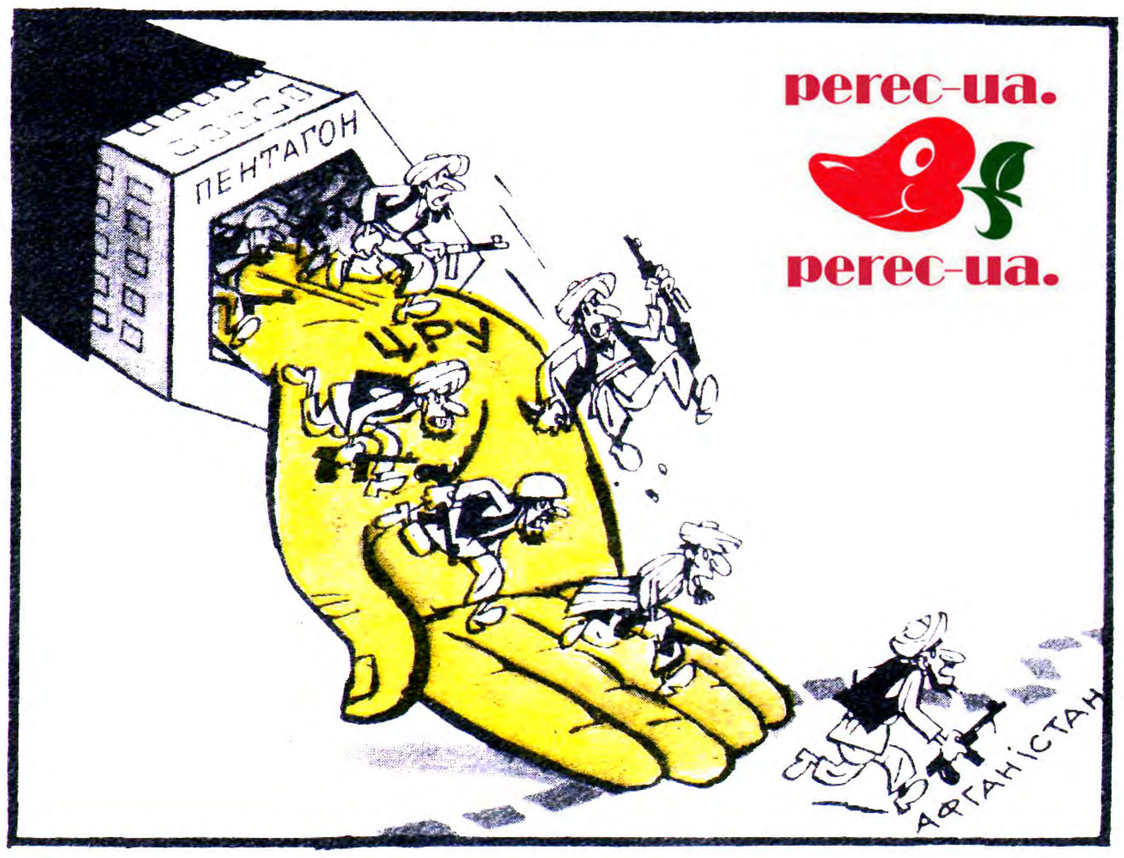

Рука Пентагону.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

В американському ярмі.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

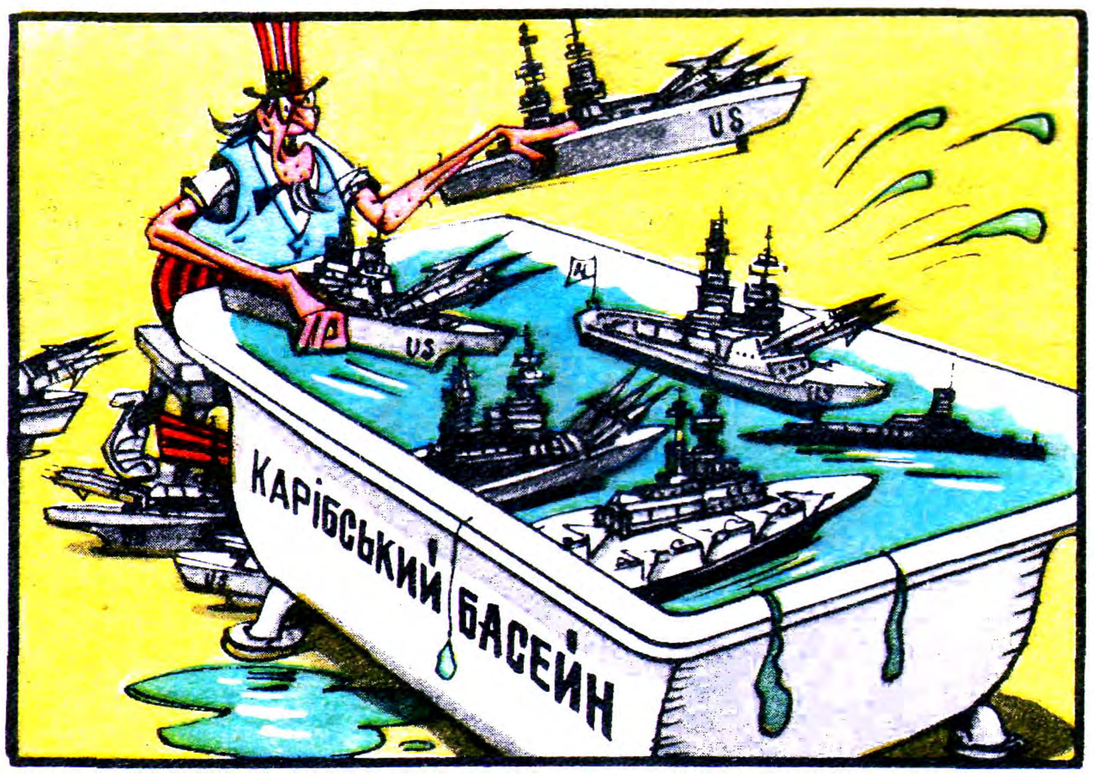

Карібський басейн дяді Сема.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

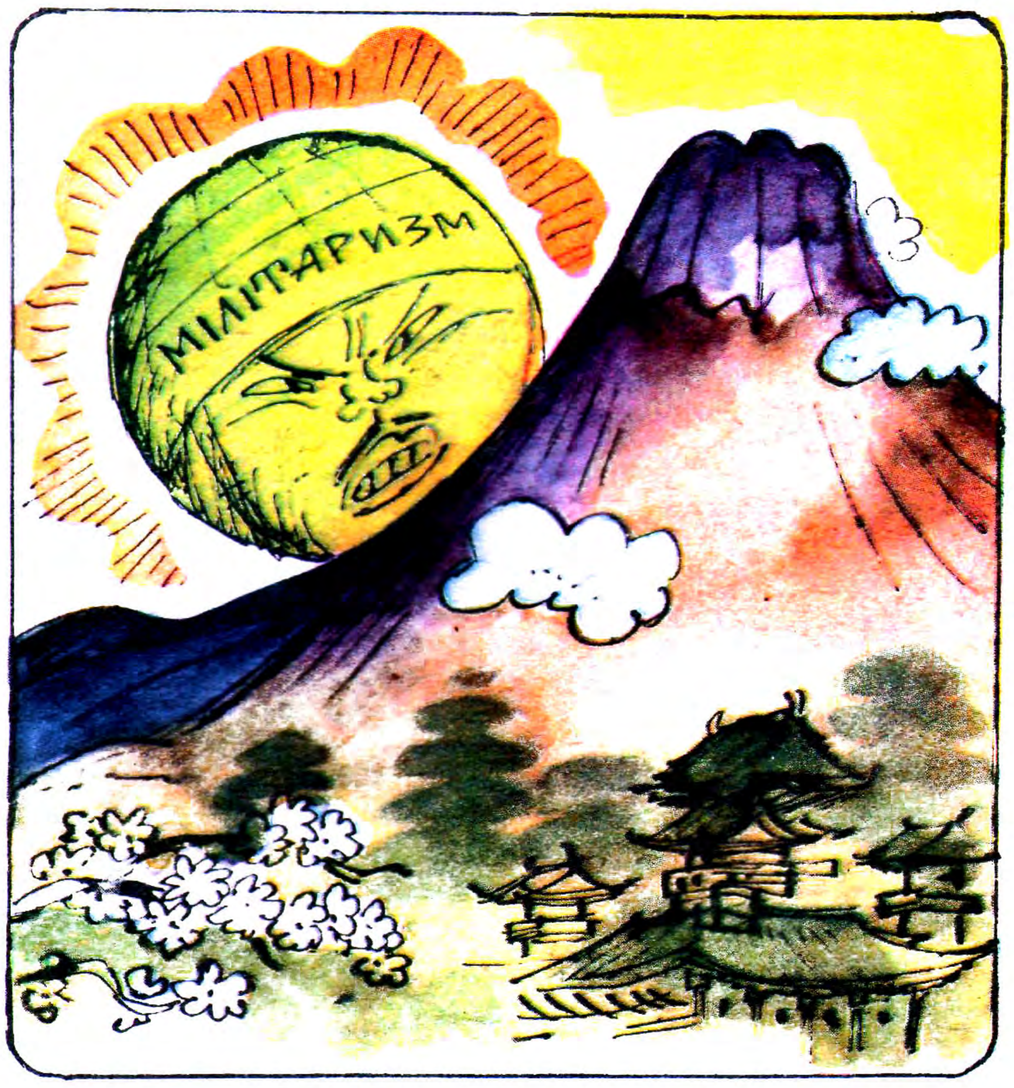

Сучасний японський пейзаж.

Відкритий лист Перця директорові Лисичанського заводу гумотехнічних виробів (Ворошиловградщина) тов. БОРИСОВУ А. О.

Вельмишановний Адольфе Олександровичу!

Спішу повідомити, що днями надсилаю Вам велику посилку. А щоб Ви не здивувалися, побачивши в ній пару величезних черевиків — ну, щонайменше сто двадцятого розміру,— пояснюю, що й до чого.

Якось я вичитав, що середньостатистичний громадянин зношує за рік три пари взуття. На перший погляд, ця інформація не має ніякого відношення до продукції очолюваного Вами підприємства. Але — тільки на перший погляд.

Річ у тім, що переді мною лежить лист членів бригади складальників цеху № 3 Кіровоградського дослідного заводу дозуючих автоматів, які скаржаться, ніби склади їхнього заводу завалені готовою продукцією, проте відправляти її замовникам підприємство не може. Бо, щоб дозуючий автомат можна було назвати повністю готовим, у ньому повинно крутитися все, що мусить крутитися. А обертовий рух передається за допомогою клинових ременів. Їх заводові постачає управління «Кіровоградпостачзбут». А воно, у свою чергу, левову частку ременів одержує з Вашого підприємства.

Так от, з 3200 умовних ременів на сьогоднішній день завод дозуючих автоматів одержав лише 1350 реальних. А решта їм навіть не світить.

Спочатку я, грішним ділом, подумав, що це постачальники, як частенько трапляється, пожмикрутилися, а тому подзвонив в управління «Кіровоградпостачзбут», щоб присоромити самоуправців.

— Ми тут ні при чому,— запевнила мене начальник фондового відділу М. Г. Коновченко. — Уся біда в тому, що Лисичанський завод укладає з нами угоди на поставку певної кількості умовних ременів. Останні п'ять років на цьому підприємстві практикують хитру арифметику: краще і простіше виготовити один великий ремінь, аніж кілька маленьких, які потрібні заводу дозуючих автоматів. По валу план успішно виконується, а за порушення асортименту лисичанці з легкою душею платять штрафи.

Отож, вичитавши, скільки пар взуття зношує людина за рік, я й подумав: а чи не підсобити Вам, шановний Адольфе Олександровичу, у Вашій керівній роботі, позбавивши Вас клопотів з купівлею черевиків. А що? Шкіри та інших матеріалів на оті два гіганти, що їх я Вам надсилаю, затрачено рівно стільки ж, як і на три пари нормального взуття. Носити їх, ніде правди діти, буде складнувато, зате Ви зможете сміливо стверджувати, що умовно взуті на цілий рік наперед.

З чим Вас і вітаю від щирого серця

Вашого ПЕРЦЯ.

Мал. В. ГОНЧАРОВА

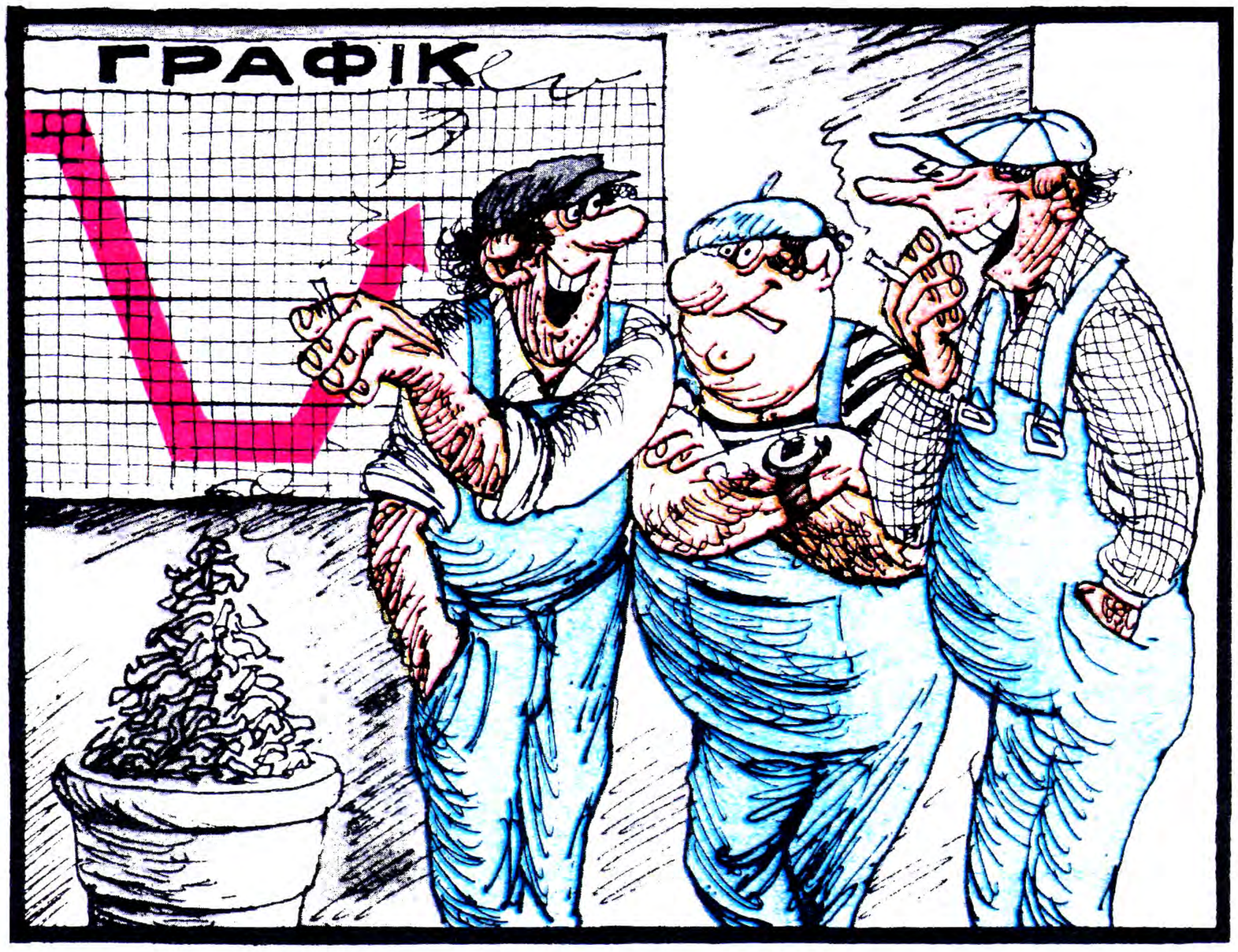

— А це сталося після повернення Петренка з відпустки, коли він привіз купу нових анекдотів.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Деякі керівники Чаплинського району на Херсонщині узяли за звичку створювати собі службовий комфорт за рахунок підлеглих їм господарств. Так, начальник райсільгоспуправління Окуненко І. Р. за грошики колгоспу «Росія» утримував персонального шофера, а колгосп імені Кірова він розкошелив на придбання театральних крісел для актового залу управління. Чимало його підлеглих зарплатню одержувала в різних підлеглих організаціях.

Не відставав від нього і заступник голови райвиконкому Романов А. М. На його транспортування, себто на утримування не передбаченого штатним розкладом райвиконкому водія, дві з половиною тисячі карбованців виклав колгосп «Україна».

А об'єднавши свої зусилля з начальником міжколгоспшляхбуду Великим П. С., вони затіяли начебто ремонт «виробничої бази» на місцевому асфальтовому заводі (знову ж таки за колгоспні гроші), хоч насправді це було будівництво фешенебельної лазні-сауни. І обійшлася вона в сорок тисяч карбованців. Про отакі адміністративні «ініціативи» розповідалося у фейлетоні «Незаперечний аргумент» («Перець» № 15).

На цей виступ редакції надіслали відповіді голова виконкому Херсонської облради тов. В. Метляєв та секретар Чаплинського райкому Компартії України тов. Ю. Яценко. Критику Перця визнано справедливою.

За зловживання службовим становищем та грубі порушення фінансової дисципліни райком партії оголосив Окуненку І. Р. сувору догану. Сувору догану з занесенням до облікової картки оголошено Великому П. С. Бюро райкому партії суворо попередило Романова А. М., що при повторенні подібних порушень його буде звільнено з цієї посади та виключено з членів КПРС. Районний комітет народного контролю зробив на Окуненка І. Р. та Романова А. М. грошові нарахування.

Усім колгоспам повернуто кошти, витрачені на придбання меблів, будівництво сауни тощо.

ТЕЛЕГРАФНЕ АГЕНТСТВО ПЕРЦЯ

РАНКОВИЙ СЮРПРИЗ

ЖИТОМИРСЬКА область. (Кор. ТАП). Приємний сюрприз підготували жителям села Сущани Олевського району керівники райвузла зв'язку. О шостій ранку у гучномовців, що кільканадцять місяців лише хрипіли, раптом прорізався голос.

— Доброго ранку, товариші! — привітав сущан диктор, після чого радіо знову надовго замовкло.

83 КАРБОВАНЦІ — ЗА НЕРВИ

У таку суму обійшлося мешканцеві хутора Новоолександрівки Павлоградського району Дніпропетровської області І. І. Мазепі тріпання нервів під маркою ремонту його холодильника. Якраз 83 крб. сплатив І. І. Мазепа у січні 1983 року новомосковській «Ремпобуттехніці», яка невдовзі повернула йому недіючий холодильник і відтоді уперто не хоче мати з клієнтом ніяких стосунків.

ЗА ТРУСАМИ — В КОНОТОП!

СУМСЬКА область. (Кор. ТАП). У Ромнах, на площі центрального ринку, п'ятий рік функціонує оранжерея бур'янів.

Розмістилася вона в недобудованому павільйоні, який почало зводити в 1979 році обласне торгово-роздрібне об'єднання «Спорттовари», запалившись турботою про роменських спортсменів: доки вони, мовляв, за трусами і майками гасатимуть аж у Конотоп?!

Правда, ентузіазму у благодійників вистачило ненадовго. До того ж у кількох місцях провалилися підмурки, перекособочивши металеву конструкцію. По тому будівельники зникли, а на будівельному майданчику пишно зацвіли бур'яни.

НА РАДІСТЬ ДВІЄЧНИКАМ

Шкільну крейду, яка не лишає на класних дошках аніякісіньких слідів, випускає Джурівський хімзавод Івано-Франківського облмісцевпрому. Партію такої крейди одержали — на радість учням-двієчникам — у школі селища Татарбунари на Одещині.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

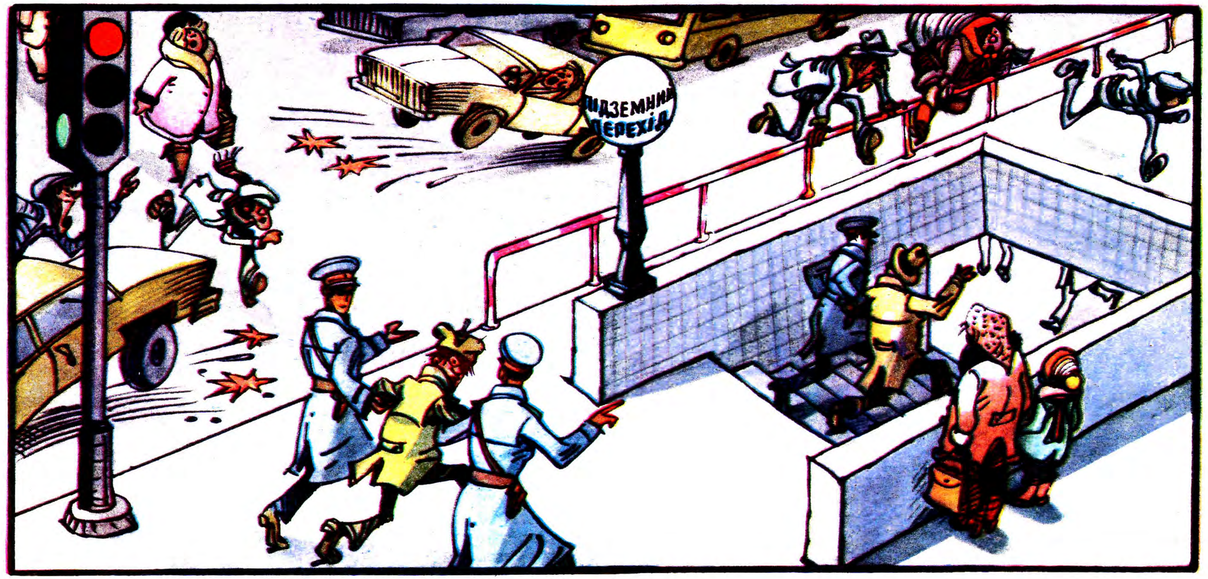

— Один з радикальних способів відучити деяких громадян порушувати правила вуличного руху.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

НЕХЛЮЄВІ. *Тривалий час на базі управління виробничо-технічної комплектації тресту «Київміськбуд-7» робилося казна-що: матеріали та конструкції зберігалися абияк, вантажні механізми не діяли,— а начальник бази А. М. Неруш при цьому, як не дивно, зберігав цілковитий спокій. Зате робітники непокоїлися. І повідомили про порядки — точніше, безпорядки на базі,Перцеві.*

На прохання редакції Київський міський комітет народного контролю перевірив сигнал робітників і переконався у його справедливості. Як повідомив заступник голови комітету Є. І. Подвисоцький, Неруша з посади начальника бази усунено, а трест нині ліквідує виявлені недоліки.

ОКОЗАМИЛЮВАЧАМ. *Активно займалися приписками та іншими зловживаннями зоотехнік Г. С. Комар і зав. фермою П. С. Себестеянович із колгоспу ім. Леніна Ковельського району Волинської області. І добилися відповідної реакції з боку колгоспної громадськості. У відповідь на лист колгоспників голова Ковельського міського комітету народного контролю М. Т. Нагайчук сповістив Перцеві, що і зоотехніка, і зав. фермою з роботи звільнено, а завдані ними збитки відшкодовано за їхній же рахунок.*

Мал. В. ГЛИВЕНКА

— Щось дивне з ним трапилося, поки чекав автобуса.

КЛУБ ГУБИТЕЛІВ ПРИРОДИ

(ЗАГАДКОВА ІСТОРІЯ ЗНИКНЕННЯ І ПОШУКІВ МАНТІЇ КЛУБУ ГУБИТЕЛІВ ПРИРОДИ)

З ЧОГО УСЕ ПОЧАЛОСЯ...

Того дня головуючий на черговому засіданні Клубу губителів природи нагадував коропа, який виплигнув з каламутної річки на берег. Він жадібно хапав повітря, розкривав рот, але присутні не чули жодного слова.

— Що з ним? — розхвилювалися губителі.

— Може, зібрався виступати під фонограму, але підвела техніка?

Коли розгубленість досягла апогею, у головуючого нарешті прорізався голос.

— Колеги! — фальцетом вигукнув він. — Мені важко говорити, але... Але я мушу сказати правду!.. Зникла мантія Клубу губителів природи — унікальне вбрання з жабуриння, риб'ячої луски, сухих гілок, листя і бур'яну, вимащених у мазуті і прокопчених ядучими димами. Її ми одягали на губителів при посвяченні у члени Клубу...

— Як зникла?! — зойкнуло кілька чоловік.

— А так! Сьогодні вранці була, а незадовго до засідання зникла... Зникла — і все... — головуючий поклав під язик таблетку валідолу і важко опустився у крісло.

— Який жах! Розбій серед білого дня! — загукали з місць директор Первомайського виробничого об'єднання «Хімпром», що на Харківщині, Ф. П. Гуцал і заступник начальника відділу охорони навколишнього середовища з цього ж об'єднання О. А. Зузь. — Це що ж виходить? Що ми поїдемо додому не членами Клубу губителів природи?! Виходить, даремно наш цех хлорного вапна цілодобово викидав у повітря по півтонни вапняного пилу?! Та навколо нашого об'єднання білі ворони літають! І пейзаж навкруг цеху зимовий навіть улітку. Якось лижники звідкілясь прибилися, думали, що у нас цілорічно сніг лежить... Хто не йде мимо об'єднання — губителями природи нас називає. Ні, дорогенькі, ви собі як хочете, а ми без членства додому не поїдемо...

— Ми теж! — підхопилася ціла група кандидатів у члени Клубу з міста Коростеня — керівники Коростенського відділку Південно-Західної залізниці, міськводоканалу, заводу побутової хімії, м'ясокомбінату, харчокомбінату облспоживспілки, бавовнянопрядильної фабрики. — Хто постійно забруднює річку Уж? Ми, себто керовані нами підприємства. Скільки зусиль докладено, щоб правління Клубу оцінило наші старання!.. Нарешті сьогодні мали приймати в дійсні члени — і, будь ласка,— мантія зникла. Неподобство!

Та найбільше обурювалися керівники Чернятинського пивзаводу, що на Вінниччині:

— Це, мабуть, деякі наші земляки руку приклали! — галасували вони. — Від заздрості, що нас за забруднення водойм першими до Клубу можуть прийняти. Вони тут із самісінького ранку вештались, а зараз їх щось не видно...

— Ваші земляки заходили, щоб дізнатися, як правильно оформити документацію для вступу до Клубу,— вніс ясність учений секретар.

— Може, й так... Але ж вони могли непомітно і мантію прихопити!

— Голосом тут нічого не візьмеш,— спробував головуючий заспокоїти присутніх. — Потрібно знайти мантію. Хто б її не привласнив і де б вона не була... Без мантії наш Клуб — не Клуб...

Після довгих дебатів було вирішено створити кілька груп, які б негайно рушили на розшук мантії туди, де забруднюють річки, озера, ставки, атмосферу, по-нехлюйському ставляться до землі, лісів, садів, браконьєрським способом знищують усе живе і суще... Бо, на думку переважної більшості членів Клубу губителів природи, саме в таких краях мусять проживати зловмисники, які поцупили мантію. Щоб пошвидше, без будь-яких іспитових строків пробитися в члени Клубу.

Першу пошукову групу очолили експерт по каламутних водах Г. С. Худолій та інспектор Клубу в особливо важливих справах В. П. Сіпало.

Наступного дня група спеціальним вертольотом вилетіла на Вінниччину.

П'ЯТЬ МАНТІЙ

— Ну, то як будемо діяти? — радилися в готельному номері члени пошукової групи.

— Спробуємо діяти найпростіше,— мовив інспектор в особливо важливих справах Сіпало.

— Як? — підвів голову експерт по каламутних водах Худолій, котрий саме складав список підозрюваних осіб.

— Треба поширити чутку: хто добровільно поверне мантію, того позачергово буде прийнято до Клубу...

— Без будь-якого обговорення та іспитового строку? — уточнив Худолій.

— Саме так,— підтвердив Сіпало. — Гадаю, варто лише, ніби між іншим, сказати про це буфетниці готелю та вахтеру, як у чутки відразу виростуть ноги.

— А якщо губителі не клюнуть?

— Треба спробувати...

Уже наступного дня у двері номера Худолія і Сіпала хтось постукав. На порозі стояв невідомий чоловік з товстопузим портфелем.

— Я до вас,— прошепотів чоловік і зняв шапку. — Це правда про мантію?.. Кажуть, буцім хто її поверне, того приймуть до Клубу без усілякого там обговорення?..

— Правда,— підтвердив Сіпало. — Абсолютна правда.

— Тоді я... Ось вона... — і чоловік розкрив портфель. — Прошу врахувати — добровільно... Я — директор підшипникового заводу № 18 Микола Олександрович Якименко. У мене й заслуги перед Клубом є: наше підприємство кілька тонн нафтопродуктів у річку Тяжилівку бультихнуло. Сабаровське водосховище біля Вінниці суціль плівкою нафтопродуктів покрилося. Підрахували, що аж на 193 тисячі природі збитків завдали...

— А для чого ж тоді поцупили мантію? — здивувався Худолій. — Вас за такі заслуги і без цього прийняли б до Клубу...

— Хто його знає,— похитав головою М. О. Якименко. — Якби ж я на Вінниччині один був...

Не встиг директор підшипникового заводу договорити, як у двері знову постукали.

— Заходьте! — дуетом вигукнули Сіпало і Худолій.

До кімнати зайшло двоє.

— Директор Турбівського цукрового заводу Іван Купріянович Рудик! Головний інженер цього ж підприємства Павло Павлович Мельник! — представилися гості.

— Дуже приємно,— підвелися члени пошукової групи.

— Ми той... — почав директор І. К. Рудик. — Під час пуску заводу знаєте скільки риби догори черевом пустили у Південному Бузі? На десятки тисяч карбованців...

— Так це прекрасно! — Худолій щось занотував у блокнот. — Пишіть заяви до нашого Клубу. Думаю, вас обов'язково приймуть. Ось тільки мантію знайдемо...

— А ми її якраз і привезли,— радісно повідомив директор і зняв пальто. Під ним була надіта мантія з жабуриння, водоростей, риб'ячої луски, сухих гілок, листя і бур'яну, вимащених у мазуті й прокопчених ядучими димами.

У членів пошукової групи полізли на лоб очі. Сіпало і Худолій дивилися то на мантію, що її приніс директор підшипникового заводу, то на мантію, що була на директорові цукрозаводу. Вони були схожі одна на одну, як дві краплі рідини з відстійників цукрозаводу.

Та не встигли Сіпало і Худолій отямитися, як до їхнього номера зайшов директор Вінницького хімзаводу Леонтій Михайлович Гаврилюк.

— Мантію ось вашу приніс... — поклав він на стіл великий пакунок.

— А ви теж губитель чи детектив-любитель? — тільки й запитав Сіпало.

— Губитель. На нашому підприємстві, правда, є очисні споруди, але вони ще не той... не повністю експлуатуються. Тому теж підливаємо у Південний Буг хімікалій...

Сіпало і Худолій довго терли лоба, розглядаючи третю мантію — точну копію двох попередніх.

А коли до їхнього номера занесли мантію ще й голова обласного об'єднання «Сільгоспхімія» Г. І. Грабчук та начальник комбінату «Вінницяпромбуд» В. М. Крилач (за їхніми словами, на підприємствах об'єднання чимало порушень при зберіганні та застосуванні отрутохімікатів, а будівельний комбінат постійно не освоює кошти, виділені на будівництво очисних споруд), то в членів пошукової групи зовсім запаморочилося в голові.

— Треба негайно викликати нашого хранителя мантії. Тільки він може визначити, яка з цих мантій справжня,— прийняв рішення Сіпало.

— Викликайте,— погодився Худолій.

Та коли приїхав хранитель, виявилося, що... серед принесених мантій справжньої нема...

— Як немає?! — здивувався Худолій.

— А так... — розвів руками хранитель. — Усі — підробка...

...Пошукова група відзначила, що усі вищеназвані вінницькі губителі достойні бути членами Клубу губителів природи, але, доки мантії не знайдено, їх рекомендовано прийняти до Клубу умовно.

Пошуки ж мантії тривають.

Матеріали пошукової групи до друку підготував спец. кор. Перця М. ПРУДНИК.

УВАГА!
ВСІМ! ВСІМ! ВСІМ!
Хто знає хоч що-небудь про місце знаходження мантії,— ТЕРМІНОВО повідомте про це правлінню перчанського Клубу губителів природи.

ЯКИЙ САВА, ТАКА Й СЛАВА

Як мене „купив" голова

Чистосердечне зізнання, кажуть, пом'якшує провину. Так от я й спішу повинитися: грішний! Прибувши у колгосп імені Жовтневої революції перевіряти скаргу гр. Сердюченка В. І., тиждень пропиячив з головою колгоспу, а потім завантажив свій персональний вагон першосортною свининою та й двигонув у столицю. Що поробиш: плохий характер! Як побачу «білу головку», то про все забуваю. А свіжина — так це взагалі моя слабкість. Слинка котиться, у животі солодко кавчить, а руки аж трусяться — мерщій ухопити шматюру ніжного рожевого м'яса — і до рота! До рота! М-м...

А ще голова колгоспу біг услід за поїздом, розмахуючи пачкою грошей, щоб, значить, остаточно підкупити мене. То я, не будь дурнем, зупинив состав, грошву ту упхав у портмоне з крокодилячої шкіри та й погуркотів далі.

І через те фейлетону на захист гр. Сердюченка В. І., незаконно звільненого з посади завідуючого фермою, я тепер, певна річ, не напишу. Бо як же я можу його написати, не «топлячи» при цьому голову колгоспу, а як же я можу його «топити», якщо я від нього взяв хабара?.. Так що звиняйте, Вікторе Івановичу, а ми тепер з вами каші не зваримо. Звертайтеся в іншу організацію. Тільки ж при цьому не забудьте детально розписати усі ці моментики: і про пиятику, і про вагон свинини, і про пачку грошей... Щоб було переконливіше.

Тільки от чи поможе ця ваша заява — не можу ручатися. Бо хто тепер не бере? Усі беруть! Жити всім хочеться... Отак і після мене хтось там приїде, а голова йому — тиць підсвинка у багажник, ящик «казьонки» в кабіну і — в лісосмугу обідати. Як це він вчинив, за вашими ж словами, з двома інструкторами обкому партії, головою парткомісії, начальником контрольно-ревізійного управління і т. д., і т. п. А це, бач, і мене купив з усіма тельбухами таким самим кандьором. О-о, той голова, я вам скажу,— штучка! Вимагав від вас роздавати наліво й направо колгоспні свині (через що у вас ото й недостача при ревізії вийшла!), а коли ви нарешті уперлися, відмовились це брудне діло далі робити,— узяв та й витурив вас із роботи. А тоді вже куди ви не рипались, куди не потикалися,— скрізь вам перед самісіньким носом зачинялися двері. Скільки тих комісій переїздило — і все, вибачайте, котові під хвіст. Усі вам відмовили. За хабарі ж, ясно!

Ото один тільки факт і підтвердився, за який голові, як ви знаєте, оголосили суворе партійне стягнення. Справедливе, зазначимо, стягнення. За безконтрольність. Але ж вам цього мало! Вам хочеться, щоб за тим ненависним головою аж закуріло! Щоб у колгоспі його й духом не пахло! І ви підкидаєте в різні інстанції фактик за фактиком. Підкидаєте-підкидаєте, а діла нема. Ну, до чого ж отой голова зумів так хитро усіх підкупити!

Один непідкупний чоловік тільки й знайшовся — головний ветлікар колгоспу В. В. Гошман. Той так прямо і заявив на засіданні правління: не згоден, мовляв, зі звільненням Сердюченка, і квит! Ну й що, як по-нехлюйському ставиться до роботи? Ну й що, як порад і вказівок спеціалістів не виконує, розпорядок дня і режим годівлі тварин порушує? Скільки там, сто голів великої рогатої худоби впало? Сорок одна свиня? 11,8 тисяч голів молодняка птиці? А одинадцятеро свиней та 4,7 тисячі курчаток взагалі хтозна-де ділося? Фі, які дрібниці! І за це — з роботи знімати? Та це ж — справжнісінька розправа над кришталево чесною і винятково роботящою людиною!

Ну, так того Гошмана, після його принципового виступу, на посаді головного ветлікаря тільки й бачили. І хай там кажуть, що була така виробнича необхідність — тимчасово перевести його завідуючим на ферму, зі збереженням, однак, попередньої зарплати; хай балакають, що в колгоспі він — не єдиний ветспеціаліст, а на території господарства, до того ж, розташована ще й державна ветеринарна служба; хай, нарешті, аргументують тим, що було таке рішення парторганізації — послати В. Гошмана, як комуніста, на складну ділянку роботи, щоб навести там лад... Усе це, повторюємо,— казочки для маляток. А насправді ми з вами, Вікторе Івановичу, і з вами, Вікторе Володимировичу, до-обре знаємо, за що ви обоє постраждали! І чому дружину Гошмана з бухгалтерії перевели в обліковці,— теж відаємо. За недисциплінованість? За скандальну вдачу? Байки! А звісно за що: щоб помститися! І ми з вами це доведемо! Ми напишемо! Ми виведемо всіх на чисту воду!

Кгм-кгм-кгм... Щось я, здається, трошечки захопився. Щось мене не в той бік повело... Тьху ти, господи, як же це я забув: та я ж від голови колгоспу хабар одержав! І насмоктався із ним до зелених чортиків... Е-е-е... Так а що ж це я тепер, значить, роблю? «Топлю» того самого голову? Склероз, ну, їй-богу, склероз...

Отже, так. Доведеться по-іншому. Словом, звільнили вас, Вікторе Івановичу, цілком справедливо. І з партії виключили — теж. Бо не гідні ви високого звання комуніста. Згадайте: на партійних зборах, де йшлося про ваше виключення, не пролунало жодного слова на ваш захист — а виступило, між іншим, аж десятеро комуністів. І серед них — і ваші ровесники, і ветерани праці, які протягом багатьох літ, не рахуючись із чинами й посадами, а часом — і з неймовірними труднощами, чесно віддавали всі сили колгоспному виробництву. І їм боляче бачити, як ви — молодий, здоровий — витрачаєте свою кипучу енергію не на суспільно корисну працю, а на розповсюдження всяких пліток і наклепів.

Пардон за неточність: один все-таки голос пролунав на ваш захист. Це — голос все того ж вашого приятеля Гошмана, поведінка котрого, як і його дружини Людмили Михайлівни, теж здобула не аж вельми високу оцінку в очах односельців. Вважаючи себе несправедливо покараними, вони ось уже кілька місяців не працюють в колгоспі, а разом з вами оббивають пороги всіляких установ, намагаючись видати біле за чорне і навпаки.

І скрізь їх уважно й терпляче вислуховують. І обіцяють розібратися. І виїжджають на місце. А виїхавши, за вашими усними й письмовими твердженнями, беруть хабарі і «замазують» справу. Так оце «замазую» її тепер і я. Точніше, ставлю на ній — хочеться так сподіватись — останню крапку. Бо ж втомилися уже всі в колгоспі від отих нескінченних перевірок, які лише відривають людей від украй важливих, невідкладних хліборобських турбот.

А щоб не завдавати вам, гр. Сердюченко В. І., зайвого клопоту при складанні чергової кляузи, я оце і підкидаю вам свіжі «фактики»: і про персональний вагон, і про пиятику з головою, і про одержані від нього три з половиною — ні, чотири! — тонни свинини і тисячу карбованців новенькими десяточками... А то щó це вам усе самотужки доводиться вигадувати: і про якусь голубу «Волгу», завантажену м'ясом, і про «добрячі обіди» у лісосмузі, і про минулі «гріхи» голови колгоспу, за які його нібито виганяли з попередніх посад, і про все таке інше... Воно ж, мабуть, все-таки неймовірно важке це заняття — отак постійно напружувати фантазію, га?.. Так оце я й полегшую вам роботу!

В. БОЙКО,
спец. кор. Перця.

с. Войничеве
Фрунзівського району
на Одещині.

P. S. Коли фейлетон вже стояв у номері, редакції стало відомо, що партійна організація колгоспу імені Жовтневої революції виключила з рядів КПРС В. В. Гошмана. А загальні збори колгоспників одностайним голосуванням виключили В. І. Сердюченка та В. В. Гошмана з членів колгоспу. Ну, що ж, як то кажуть,— куди поганяли, туди і приїхали!

В. Б.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

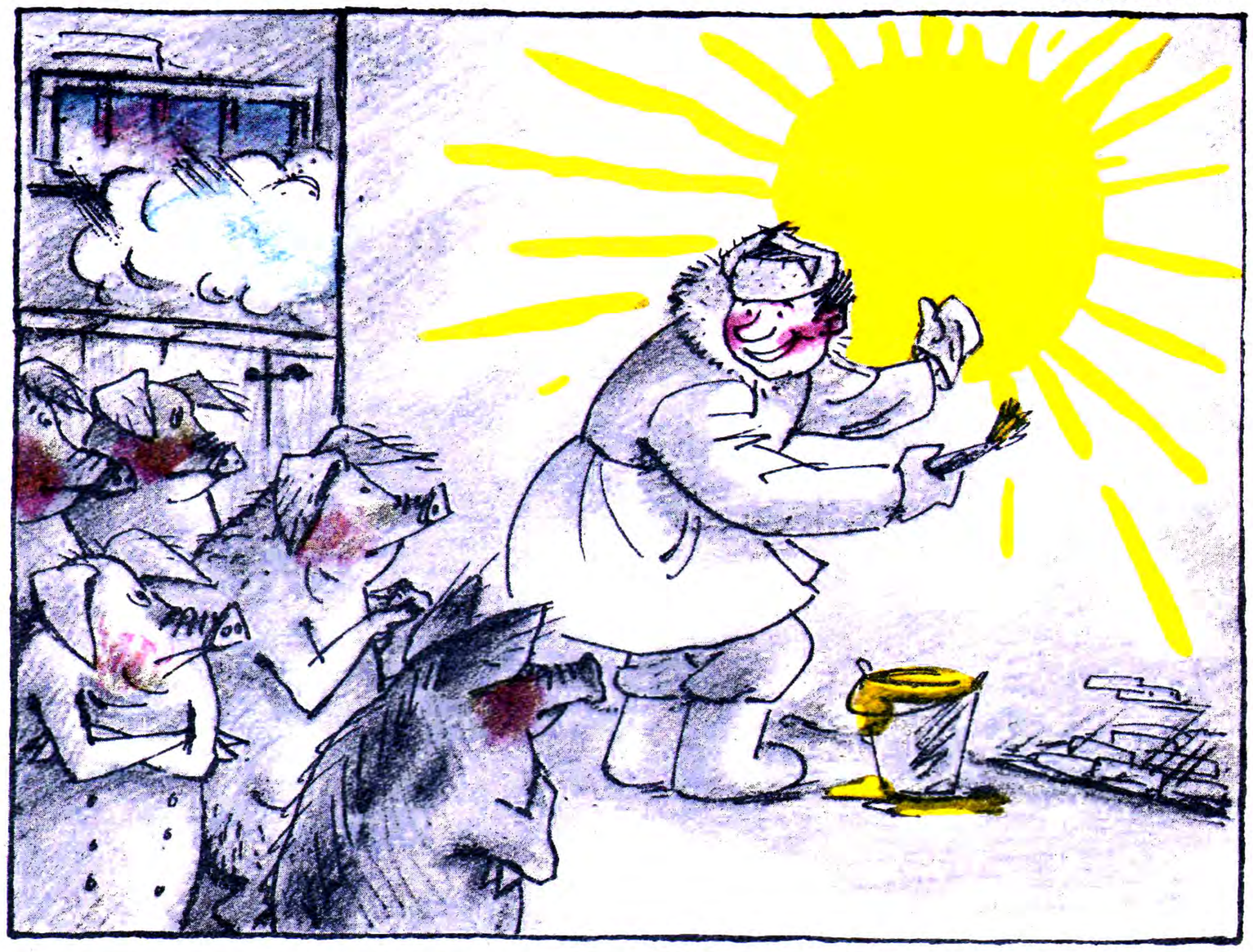

— Тепер вам, думаю, буде тепліше.

Вітаємо ювіляра!

Письменника Андрія М'ЯСТКІВСЬКОГО з його першим 60-літтям.

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА

ГУМОРЕСКА

Начальник управління Левко Іванович Хвостовий підвівся з-за столу і поволі рушив в екваторіальну частину кабінету, де росли пальми, фікуси і середньої величини баобаб.

— Тут, товаришу Сакаука,— по хвилі приглушено прозвучав його голос, ніби й справді линув десь від долин Замбезі,— тут потрібен якийсь інший спосіб. Що означає в наш час не дати на зборах комусь слова? Це — боротьба проти демократії, а ми її якраз розвиваємо. Або інша ваша пропозиція. Вона теж мало чого варта. Ну, припустимо, видамо ми отій Юльці Кук п'ятдесят карбованців премії, але, думаєте, після цього вона не наговорить на зборах на всі шістдесят? Далі. Припустимо, замість матеріального стимулювання охолодимо ми її моральним і вручимо грамоту... Внутрішній голос підказує мені, що такий захід взагалі буде фатальним. Я добре знаю Юльцю і маю підстави думати, що це тільки заохотить її до активності.

— Правда,— скрушно озвався виконроб Сакаука,— Юльцю після цього з трибуни не стягнеш.

Ось уже кілька годин темою розмови начальника управління і виконроба була підготовка зборів, на яких мали бути гості з тресту і навіть із комбінату. Це вже кепсько. До того ж, ще й порядок денний нав'язали — хай його комарі мордують: невикористані резерви. Але й цього замало: збори повинні були відбутися в кінці четвертого кварталу, а їх порекомендували перенести на перші дні січня. Не хочуть, бач, зустріч Нового року затьмарювати. Планують, мабуть, не тільки шкуру знімати, а й до оргвисновків довести.

— Кожен мислячий працівник,— казав підхоплений вихором очікуваної біди Левко Іванович,— у своєму житті мусить мати хоча б одні такі збори. Їх треба достойно відбути.

«Мислячими» він називав усіх, у кого не ладилося з планами, бо як із планом усе гаразд, то, відомо, можна й не дуже мислити. Сакаука провалював усі малі й великі завдання, не раз доходив до оргвисновків, але в останню мить рятувався. Він, зрозуміло, належав до особливо мислячих, а тому й був запрошений на консультацію до начальника.

— Думайте, Сакауче, думайте,— заохочували виконроба з верхівки пальми.

Досі виконроб сидів нерухомо біля дверей і уважно вслухався у примарні звуки, що тільки віддалік нагадували голос шефа. Реліктові зарості, загадковість спілкування з начальником і недобрі передчуття — усе це разом наповнювало душу Сакауки містичним трепетом, ніби виконроб був свідком одкровень самого Будди. В якусь мить йому навіть здалося, що він знайомий з самим легендарним Заратустрою і легко може заворожувати гадюк і кобр.

Голос Хвостового вивів його із стану оціпеніння.

— А що думати, Левко Івановичу? — несподівано твердо сказав Сакаука. — Треба вдатися, як казав Заратустра, до вищих сил.

— Що то за один, той Заратустра? — насторожився Хвостовий, а поміркувавши, додав: — Зрештою, яке це має значення! Кожен заводить знайомих, яких заслужив. Головне, щоб Юлька Кук не виступала, бо наверзе такого... А от Мирося Цимбал хай би взяла слово. Вона знає, що говорити...

— Вживемо заходів! — гупнув рукою по портфелю Сакаука і підвівся.

Виконроб подався на будівельний майданчик і розшукав там серед сантехніків циганкуватого Івана Жигу, відомого балакуна і зуха, серед витівок якого «віщування» по руці і очах займало не останнє місце. Одного разу Жига зумів наворожити одній дамі з числа новоселів, щоб та заради теплого майбутнього поміняла чавунні батареї на бляшані калорифери. При цьому за послуги Жига ще й дістав порядну суму.

Сакаука і Жига довго перешіптувалися, а потім разом пішли в управління і продовжили бесіду біля Дошки пошани.

— Оце вона і є,— ткнув пальцем у портрет Юльці Сакаука,— не переплутай. А та, на яку ти задивляєшся, то зовсім інша, хоч і схожа на Юльцю,— Мирося Цимбал, мудра, чемна особа.

— Мирося, кажете,— зітхнув Жига. — От їй би я поворожив по очах...

Минуло новорічне свято. Збори, як і передбачалося, були важкими для управлінського керівництва. До оргвисновків не дійшло, але часом було дуже близько до того. Особливо критичним становище стало після виступу... так, так — після промови Юльці Кук.

— Я бачу, Сакауко, що ні ви, ні ваш отой Заратустра пальцем не вдарили, щоб відхилити біду,— сказав після зборів Хвостовий. — А от Миросі Цимбал, виступ якої потрібен був до зарізу, чомусь на зборах не було. Це що ж, змова, запланований удар по мені?

Виконроб намагався виправдуватися, та Левко Іванович не слухав.

Пізно увечері Сакаука сидів у гуртожитку і чекав на Івана Жигу. Сантехнік повернувся опівночі.

— Оце ти так поміг?! — накинувся на нього виконроб. — Отак наворожив страхів дівчині? Виступала, як Ціцерон! А ще казав: «Вас чекатимуть великі тарапати, якщо будете розпинатися при великому скупченні людей»...

Жига образився.

— Як то так? — вигукнув він. — Я пішов навіть далі і для гарантії запросив її на свій кошт у кіно. До речі, виворожив їй це по очах.

— Кому — їй?

— Та Миросі вашій. Між іншим, файна дівка, зразу бере за барки. Домовилися завтра подати заяву до загсу.

Володимир ПАЛЬЦУН.

м. Львів.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Ти глянь, Хом'яченко знову не менше літра спирту в роті виніс.

Василь Елан-Блакитний

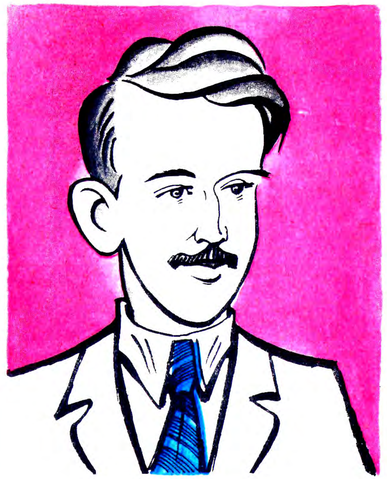

1894—1925

Видатний поет, політичний діяч, редактор і публіцист, Василь Елан-Блакитний (Василь Михайлович Елланський) був ще й талановитим сатириком, фейлетоністом. Його гострі й актуальні твори на початку 20-х років часто друкувалися на сторінках газети «Вісті ВУЦВКу», редактором і організатором якої він був, а також у тогочасних журналах.

З нагоди 90-річчя від дня народження В. Елланa-Блакитного пропонуємо читачам кілька його сатиричних творів та фейлетонів.

НЕ ВИГАДКА — СПРАВЖНІ ПОДІЇ ПРО ТЕ, ЯК ПАНОТЕЦЬ З КОЧЕТКІВ В ДЕНЬ СВЯТОЇ ФЕОДОСІЇ ВОДУ НА МОСТІ СВЯТИВ

Приїхавши до столиці,
Ніколаєвський всечесний панотець,
З другими отцями «двинувши по велицій»,
Охмелів укінець.
Йде батюшка, спотикається,
Непотребно матюкається,
Переміщуючи лайку із хрестом,
Благословляючи усіх перстом:
Чи то кінь, чи то пес, чи людина,—
Благословля все єдино!
Так, за допомогою хреста
Дійшов до Дмитровського моста.
А там — стоп! Бачить — лід над водою:
Затрусив панотець бородою
І, забувши, що вже половина «великого посту»,
Співом зібрав масу народу,
Став серед мосту
Й почав святити воду
По чину хрещенського водосвятія:
— Во Іордані хрещахуся,— мовляв,
І «нікоторого ятя!»... —
Може б, наш батя
Навідправляв
Ще яких треб,— все у божій десниці, —
Коли б його та не взяв
Міліціонер до міліції...
Змилуйся над ним, боже слави,
По милості своїй велицій...

1924 р.

ПРО «ПРЕСТИЖ»

Якийсь ретельний райвиконкомець
(Там голова він був чи ще не голова,—
Але, видать, людина ділова,
І прізвище його якесь таке знайоме...),
Заїхавши по справах на село,
Побачив непорядок:
Паркан біля сільради
Якеєсь чортовиння чисто рознесло...
«Це що?! Такий у вас панує лад?!
Соромтеся!..» — Й поніс
Одчитувать представників місцевої Радвлади...
«А це? Оце ж лежить готовий ліс. —
Одразу взять
І поробить штахети!..»
«Та це ми думали покрити в школі стелю,—
Хтось відповів,— сільрада може й без штахетів постоять,
А діти вчитимеш без школи де ти?..»
«Ет! — розгнівивсь той: — такеє мелють!
Що школа?! Річ не в школі, я скажу,—
Нема пошани в вас до лоску, престижу!..»
Наказано — і зроблено. «Престиж»
Врятовано новеньким парканом,
Хоч дітвора цілими днями в цурки ріже
Й росте без школи бараном...

Мораль? — Яка іще мораль там?
Це ж не площі, вилиті асфальтом,
Не шикарні меблі кабінетів —
Тільки байка про «престиж» та про штахети.

1924 р.

ПІСЕНЬКА З прозаїчним кінцем

(Бувальщина)

Здається, не де, як в Одесі,
У тресті директор правління
Зібрав собі «завів» штук з десять,
Рахуй, коли маєш терпіння:
Зав. відділом збуту валюти —
«Товариш» Іван Загрібайло;
Зав. відділом біржі і круток —
Іван Спиридонович Хайло;
Зав. відділом командировок —
Таїса Іванна Рясицька;
Зав. відділом перешнуровок —
Сусанна-Галина Красицька;
Зав. відділом скромних бенкетів —
Ізраїль Тарквініус Кранц;
Зав. відділом тайних пакетів —
Амоній Захарів Галанець;
Зав. відділом всяких закупок —
Мамаша, пухка і товстюча;
Зав. відділом пудри і губок —
Прекрасна, небесная Лючія;
Підвідділ авто й екіпажів —
Папаша, важкий, мов колода,
Й зав. відділом: «завжди на стражі» —
Молодший братуха Володя...

Працював на всіх парах
Трест.
А потім — трах.
На тресті — хрест!

Півроку. Й уже не в Одесі —
В Полтаві директор правління.
Працюють з ним «завів» штук з десять,
Рахуй, коли маєш терпіння:
Зав. відділом збуту валюти —
Іван Спиридонович Хайло;
Зав. відділом біржі і круток —
«Товариш» Іван Загрібайло;
Зав. відділом командировок —
Сусанна-Галина Красицька,
Зав. відділом перешнуровок —
Таїса Іванна Рясицька;
Зав. відділом скромних бенкетів —
Амоній Захарів Галанець;
Зав. відділом тайних пакетів —
Ізраїль Тарквініус Кранц;
Зав. відділом всяких закупок —
Мамаша, пухка і товстюча;
Зав. відділом пудри і губок —
Прекрасна, небесная Лючія;
Підвідділ авто й екіпажів —
Папаша, важкий, мов колода,
Й зав. відділом: «завжди на стражі» —
Молодший братуха Володя...

Працював на всіх парах —
Трест.
А потім — трах:
На тресті — хрест!

Півроку. Й уже не в Полтаві —
В Самарі директор правління.
Працюють із ним десять «завів»,
Рахуй, коли маєш терпіння...

(І так далі —
аж до Архангельська й Білого моря).

1924 р.

КУБАНСЬКИЙ ПОХІД

(З кримських мотивів)

Куркуль удавсь поганим музикантом,
Піддержати концерт не мав охоти. —
У Врангеля й урвався бас
З десантом...
Гей, робітник, чого ти —
Лупи барона — в добрий час,
Щоб позабув паризькі «ноти»
Й заверещав дискантом!..

1920 р.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Може, я ще не тямлю нічого в комерції,
Може, я ще живу по інерції
(По-нашому — «з розгону»),
Але в деяких справах не знаходжу «пристойного» тону.
Звичайно буває: поет ти,
Співробітник органу влади —
Значить, виспівуй на шпальтах газети,
Що все гаразд, мовляв, і всі раді...
Я ж не можу на рими наводити лак
(Така більшовицька натура),
Не заздрю лаврам писак
І прилизаним трубадурам.
Коли що не гаразд
(Я — не гордий)...
Р-раз! Р-раз!
Віршем по морді!..

1923 р.

БУРЖУЙ

На вулицях
Щулиться,
Жметься до мурів,
Чекає: Петлюри,
Зулусів,
Антанти,
Сатани...
А в усі
Похоронним мотивом бринить:
«Вже не пан ти,
Минулись щасливі часи
Втіх, насолоди, привілля...
А тепер: не з'їси
Від безділля».
В сяйві весняних червоних пісень,
Наче хмара,
Ходить, блукає, як тінь...
Згинь,
Проклята примаро.
Грає-палає трудовий — сонячний день.

ВІНЕГРЕТ З ПЕРЦЕМ

Мал. Т. ЮНАКА

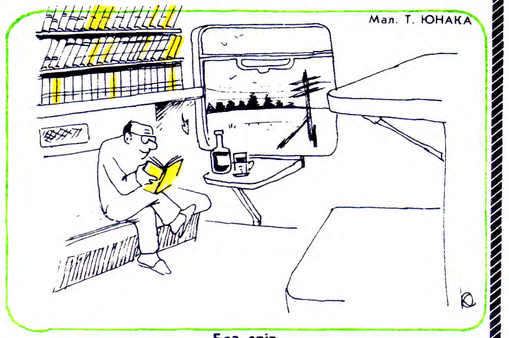

Без слів.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

— Нарешті ви зрозуміли, що таке закон Архімеда!

Мал. В. СОЛОМАШЕНКА

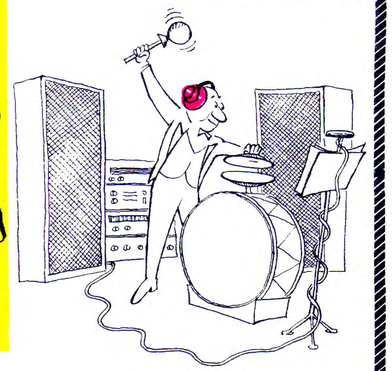

Без слів.

Мал. Т. ЮНАКА

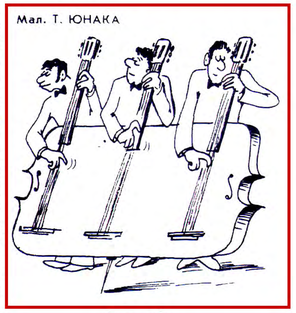

Без слів.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

ЗООАФОРИЗМИ

- *Чи не атавізм — дати на лапу?*
- *Деяких тварин занесли у Червону книгу ногами вперед.*
- *Чи можна відмахнутися від слона, зробленого з мухи?*
- *Тягав одну рибу за іншою. З рибзаводу.*

Валерій ВОРОНЦОВ.

- *Якщо вовки ситі і вівці цілі, значить, поменшало зайців.*
- *Був би людиною, якби не був лисом.*

Валерій МАРУГА.

- *Безхребетний... А яку мав опору!*
- *І черепаха може далеко зайти.*

с. Тур'я Краснопільського району Сумської області.

Леонід ЗАБАРА.

Друже Перче!

Оце пишу тобі, а заздрість мене аж розпирає: які є, все-таки, везунчики на білому світі. Уявляєш, Перче, здає подібний щасливчик у ремонт який-небудь побутовий прилад — і через півроку — рік, написавши усього кілька скарг, одержує його назад для подальшого користування.

А я в цьому плані — наче теля в бога з'їла. Ще 19 червня 1981 року відвезла в Краснопільський райпобуткомбінат (Сумщина) пральну машину «Донбас», де її кудись успішно поділи. Затратила на скарги не один кілограм паперу, та, як і раніше, усе, що маю від пральної машини,— це квитанцію № 657134.

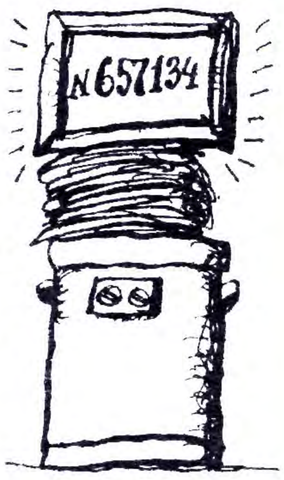

Н. ПОЛЯКОВА.

смт. Краснопілля Сумської області

Нам, учням Кам'янець-Подільської середньої школи № 14, страшенно кортить дізнатися про таке: які оцінки з фізкультури мали у свої шкільні роки начальник Хмельницького облрембудтресту Василь Степанович Тимков та начальник Кам'янець-Подільської рембуддільниці Іван Іванович Гуменюк? Нам чомусь здається, що обидва вони з двійок не вилазили і взагалі страшенно ненавиділи цей предмет.

Інакше чим пояснити, що в нашій школі, збудованій ще 1977 року, досі нема спортивного комплексу? Мабуть, оті дядечки, ставши дорослими, саме у такий спосіб тепер мстять за оті свої двійки. Але при чім же тут ми, 1153 учні, які люблять фізкультуру, але не мають де нею займатися?

ГРУПА ШКОЛЯРІВ.

Хмельницька область.

Чи не приймаєш ти, бува, бочок? Бо ми от у вересні минулого року одержали бочку сурику з бази Вінницького управління постачзбуту та бочку фріону з Кам'янець-Подільської такої ж самої бази. А разом з ними — супровідні документи з вимогою хутенько повернути ті бочки заводам-виробникам, які знаходяться в Кривому Розі та Волгограді.

Але у тім-то й весь фокус, що повернути ми їх не можемо. Куди вже тільки були не зверталися: і до залізничників, і до згаданих баз, і до Вінницького територіального управління матеріально-технічного постачання, якому ці бази підпорядковані,— ніде не приймають, і квит!

Отож тепер сидимо на порожніх бочках та й думаємо, що його робити: найняти вантажну автомашину до Кривого Рогу і Волгограда чи сидіти далі й платити штрафи за неповернення тари? І так, і так — дорогувато виходить!

І. ЧАЙНЮК,
інженер Ялтушківської дослідно-селекційної станції.

Барський район на Вінниччині.

Ще 13 квітня минулого року замовив я чернігівському заводу «Ремпобуттехніка» фото на металі для пам'ятника раптово померлій дружині, здав її портрет. Пообіцяли мені виконати замовлення швидко і якісно.

Півроку з «Ремпобуттехніки» не було чути ні слова, ні звуку. Нагадав про себе листом. І ось у кінці вересня одержую назад ту саму фотокартку. Повернули — і хоч би вибачилися чи щось пояснили. Образилися, видно, за нагадування.

До речі, як мені стало відомо, на заводі обійшлися так не лише зі мною, а й з багатьма іншими замовниками, продемонструвавши, таким чином, безцеремонність найвищої проби.

В. БУРЛІЙ.

м. Ніжин Чернігівської області.

Що таке страхування — пояснювати тобі не будемо. Певне ж, це — вельми корисна річ. Та недарма кажуть, що немає правила без винятку. А виняток — Межівська інспекція держстраху. Мати з нею справу — то марно витрачати час і нерви. Гроші, звичайно, з тебе там беруть. А от віддавати страхову суму по закінченні строку договору страхування не поспішають. З власного досвіду знаємо. Бо ж згаданий строк нашого договору з Межівською інспекцією вже давно закінчився. А виплачувати страхову суму нам ніхто й не думає.

ВОДІЇ АВТОБАЗИ Межівського вузла зв'язку на Дніпропетровщині.

Останнім часом мене просто-таки загризла совість. Скільком людям завдав я неприємностей! Цього суворо попередили, тому догану вліпили, а одного начальника будинкоуправління навіть з роботи звільнили.

Одна лиш обставина пом'якшує мою вину перед власною совістю: не я особисто ці стягнення накладав і з посади виганяв. Я лише з 1979 року скаржуся, що в моїй квартирі по вулиці Мурманській, 18, стало сиро, від чого все, що в ній є, гниє і псується.

Писав я і тобі, Перче. Після першої скарги в будинкоуправлінні забігали, заметушилися, наобіцяли мені багато чого — і замовкли. Після другої — знову забігали і навіть приступили до роботи: побілили зовні будинок, дещо відремонтували. А сирість так і лишили. Правда, пообіцяли, що незабаром накинуться на неї із свіжими силами. Та отого «незабаром» я чекаю й досі.

Може, я б іще мовчав, але днями мене мало не покалічило штукатуркою, яка впала зі стелі в коридорі. І тут совість мені сказала: «Більше тебе не гризтиму. Пиши нову скаргу, якщо дехто не розуміє, що адміністративні стягнення на сирість не діють, бо треба ще й діло робити».

Р. ЛІСНИЙ.

м. Львів.

ГУМОРЕСКА

На зборах мене знову обійшли. Згадали флагмана-телятницю Ганну Дубову, похвалили з кормоцеху бригадира Антона Гичку, полаяли сантехніка, що знову п'яний на роботу присунувся, а мене обминули. Ні доброго слова тобі, ні лихого. Інші, може б, у долоні плескали, як-не-як, золота серединка, жодного зауваження. А я — ні. Образився.

«Що я, фарфор прозорий,— думаю,— чи віконна рама?»

Взяв і спізнився на роботу.

«Як запитають, чому так пізно,— вирішив,— скажу, що заспав. Нехай роблять оргвисновки».

Та ніхто навіть не поцікавився. Дарма, що я зумисне втрапив на очі нашого начальства.

«Ах, так? — обурився ще більше. — Саботуєте мою особистість? Ну, стривайте!»

І обід замість законної однієї години розтягнув аж на три. А для більшого ефекту навіть остограмився...

Прийшов, похитався перед начальством — ніякісінької уваги до людини. Ну, хоч би хто один зауваження зробив.

«Е, ні, братці,— міркую,— нікуди не дінетесь. Мусите визнати».

З роботи пішов — ще й п'яти не було. Думав, спохопляться, на сполох заб'ють, почнуть шукати... Приходжу наступного дня, до речі, з запізненням, а чорта лисого, хоч би одна жива душа поцікавилась, куди це Федякіна так рано «змило».

Ну, такого пробачити я вже не міг. Обід — розтягую, з роботи тікаю. Вранці — запізнююсь, інколи серед тижня самовільно вихідні беру, у робочий час кілька торжеств організував.

Коли це десь через місяць-другий викликає директор. Ну, думаю, тепер тримайся, перепаде на горіхи. Все пригадає.

Заходжу в кабінет, а він: «Здрастуйте, Федякін» — руку подав, сісти запропонував. Каже:

— Певно, на одному місці сидіти наскучило, час би й на підвищення.

— Та я не проти,— зітхаю.

— От і добре,— радіє він і щосили тисне руку. — Сьогоднішнього дня призначаю вас бригадиром. А там побачимо.

Тепер я двічі на тиждень заявляюсь на комплекс. Прийду, випалю цигарку-другу і назад. Подейкують, директор нового заступника підшуковує. Отож стараюсь, щоб не прогледів.

Сергій ЦЮРИЦЬ.

м. Луцьк.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

— А бібліотечний штамп з книг ви можете вивести!

ЗЛЯКАВСЯ ЗНАКА

На розі вулиць, біля дитсадка,
Стоять сусіди Григір і Лука.
Враз мимо них знайомий пробігає...
Лука під бік Григорія штовхає:
— Ти глянь, як чеше аліментник Клим,
Немов погнавсь бандитів гурт за ним!
А Гриць: «Пусте! При чому тут бандити?..
Злякався знака «Обережно — діти!»

ГРОШІ У МІШКАХ

Картає жінка бідного Кіндрата:
— Знов прогуляв получку, супостат?!
Відповідай, де гроші? Де зарплата?...—
— Де, де!... В мішках! — відказує Кіндрат.
— В яких мішках?! — здвигнула та плечима.
— Та осьде, в цих, що в мене... під очима!

Костянтин СЕРГІЄНКО.

м. Одеса

БЕЗКОШТОВНІ ОБРУЧКИ

Коли Ніна Ракова надумала вийти заміж, то весільні обручки собі й женихові вирішила купити сама, за свої гроші. Однак у момент прийняття такого гуманного рішення Ніна раптом виявила, що при ній якраз і нема своїх 360 карбованців, які потрібно на дві обручки. Ця прикра обставина дещо засмутила наречену. Її зажуреність одразу помітили чуйні колеги — завідуюча магазином села Іваничі Віра Корнійчук і продавець Валентина Острикова.

— Господи! — хором гукнули вони. — Через отаку дурницю та й переживати! Бери, Ніно, гроші в касі, купуй обручки та бий лихом об землю! Як згодом появляться в тебе гроші, то закладеш, а не матимеш, то й так буде.

Зворушена Ніна послухалася подруг, взяла гроші й купила золоті кільця. Повертати до каси гроші вона, правду кажучи, й не думала. Бо такі безповоротні позички і вона сама, і Віра, і Валентина робили вже не вперше. З різних приводів. Приміром, сподобалася одній з них японська кофта за 80 крб. Приміряла і взяла. Інша уподобала трикотажну сукню за 60 крб. Приміряла і взяла. Третя поклала око на жакардовий килим. Взяла, не міряючи.

Звичайно, жіночки не весь час тільки те й робили, що собі щось тягли. Вони ще й подарунки робили. Одна одній. Віра — Ніні, Ніна — Валентині, Валентина — Вірі. З будь-якого приводу й нагоди. Крім того, підносили подарунки й зовсім чужим людям. Ну, всіляким там заїжджим гостям, старшим товаришам по службі.

Це у фізиці, кажуть, матерія не з'являється і не зникає. А в сільському магазині та ж матерія, коли її весь час вибирати, а натомість нічого не класти, таки ж зникає. І коли що на її місці й з'являється, то хіба лише нестача. Саме вона, нестача, і виявилася, зрештою, в Іваничівському магазині Костопільської райспоживспілки. Причому — чималенька. Сорок тисяч карбованців.

Мені, признатися, не вперше доводиться здибуватися з отакими нахабними і, водночас, банальними крадіжками. І кожного разу виникало одне й те ж запитання: на що, власне, розраховували розкрадачі? Ну, кишенькового чи квартирного злодія ще якось можна зрозуміти. Той сподівається: поки крадіжку виявлять, він встигне утекти, а там знайдуть чи не знайдуть. А тут? Тут нестачу — раніше або пізніше,— обов'язково виявлять. А хто вкрав — шукати не треба, злодії — ось вони, на місці. То на що ж, питається, сподіваються?

Спочатку, гадаю, розраховують на оте не дуже виразне, але заспокійливе «якось воно буде». Згодом, коли сума безоплатно забраного сягає вже такої величини, що аж моторошно подумати, то вже просто... не думають. Бо таки ж моторошно! Люди вже розуміють, що тонуть, але замість гукнути на весь голос: «Рятуйте! Потопаємо!» — намагаються вхопитися за якусь соломинку, хоча здогадуються, що соломинка врятувати не зможе.

Який же вигляд має та соломинка? А ось який. З'являється вона, наприклад, в образі ревізора райспоживспілки Ольги Воробйової. Проводить Ольга в магазині інвентаризацію і, незважаючи на молодість, одразу виявляє нестачу, скажімо, 600 крб. Тут же складає акт, де зменшує суму нестачі в п'ять разів. І тут же одержує за це від вдячних продавців презент — годинник марки «Луч».

Користуючись доброзичливістю отаких перевіряючих, продавці вписували в інвентаризаційні відомості й акти ревізій товари, якими вже давно в магазині й не пахло. А ревізори ті акти підмахували. Прорахувалися, бачте. Розумію, можна замість дев'яти прищіпок для білизни помилково нарахувати десять. Бо ж при лічбі не помиляється хіба той, хто не рахує. Але коли в інвентаризаційний акт вписують дванадцять тисяч неіснуючих у магазині тарілок на 8 тисяч карбованців плюс 58 годинників та 45 пар черевиків,— то вже вибачайте. Відсутність такої кількості товарів виявив би і сліпий ревізор. Навпомацки. А от цілком зрячі ревізори не помітили. Бо не мали бажання.

Або ще «соломинка» — економіст по цінах райспоживспілки Любов Ковальчук. Проводить вона у магазині уцінку товарів, що не користуються попитом і через те дурно займають у магазині корисну площу. Так от, в Іваничівському магазині серед таких лежалих товарів економіст Ковальчук виявила сукні «сафарі» (уцінила їх з 55 до 20 крб.), модні жіночі туфлі по сорок карбованців ухвалила продавати по десятці, жіночі жакети, що по 30 крб., уцінила взагалі до п'ятірки, а на імпортному чоловічому костюмі за 116 карбованців повісила етикетку «30 крб». «Дорожче,— сказала економіст Люба,— ніякий дурень не візьме». Зате за нові ціни всі названі і ряд інших гарних речей одразу розібрали. Самі уцінщики. Разом із продавцями.

Щоправда, тут сталася невеличка халепа. На те святе діло якраз над'їхав повноважний представник облспоживспілки, бухгалтер-ревізор Олександр Микуляк. Приїхав не випадково, а спеціально. Щоб перевірити, як воно на місцях уцінюють. Йому, фахівцеві з вищою освітою, одразу впало в око, що товариші в уціночній метушні познижували ціни на товари, котрі й за підвищену ціну не завжди придбаєш. Але не встиг він зафіксувати свої враження в якомусь офіційному папері, як йому одразу подарували гарний на вигляд і ще гарніше уцінений імпортний костюм. І ревізорові Микуляку перехотілося будь-що кудись записувати.

Можна лише дивуватися, як за таких продавців і особливо таких ревізорів ще залишився цілим той нещасний магазин в Іваничах, як його самого по цеглиночці, по дощечці не порозтягали геть. Щодо ревізорів, котрі за ці п'ять років перевіряли вказаний магазин, у мене така думка. Навіть тих із них, які й не припускали зловживань кримінального характеру, а просто ловили гав, треба і надалі допускати до контрольно-ревізійної роботи. Але не ближче, як на гарматний постріл.

Яка ж мораль із цієї придибенції? А ось яка: весільні обручки слід купувати тільки за свої, за чесно зароблені гроші. Інакше, як запевняють віщунки-циганки, обов'язково чекай розлучення з чоловіком або з дружиною. Якщо не назавжди, то, принаймні, надовго. Взагалі, я тим віщункам не дуже вірю. Але в таких випадках вони вгадують точно.

О. КРУКОВЕЦЬ,
спец. кор. Перця.

Ровенська область.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

СВІЧКА

Увечері Миколка з батьком поверталися від бабусі. Їхали мотоциклом. Раптом мотор затих.

— Знову ця свічка,— сердиться тато.

— Нічого дивного,— глибокодумно зауважив Миколка,— на вулиці такий вітер...

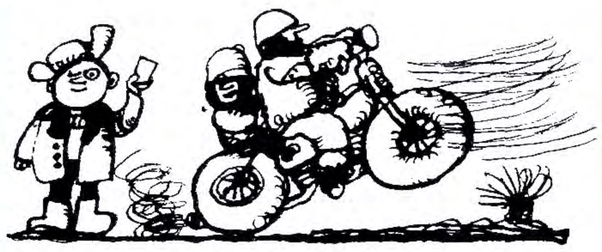

ПОДАРУНКИ

У Миколки скоро день народження. Мама й тато питають:

— Що ж тобі, синку, подарувати?

— Подаруй мені, тату, шістдесят кілограмів металобрухту, а ти, мамо,— сорок кілограмів макулатури, бо ми вирішили обійти у змаганні третій «А»!

НЕ ОБОМА

В Будинку культури демонструється фільм для дітей. Миколка теж побіг. Подає у віконце каси гроші на квиток. Тітонька й каже:

— У тебе тут тільки п'ять копійок, а квиток коштує десять.

— Нічого,— каже Миколка,— ви тільки дайте, а я одним оком дивитимусь!

Володимир ПОЛУДЕНЬ.

СПРАВЖНІЙ ГОСПОДАР

Бабуся подарувала своїм онукам Оксанці й Іванкові цуценя. Що то було за цуценя! Кудлате, кругле, як м'яч, а біле, мов сніг. От тільки ніс і очі-намистинки були чорними.

— Ой, який песик кумедний! — зраділа Оксанка.— І зовсім-зовсім білий! Назвемо його Сніжок.

— Який ще Сніжок! — озвався Іванко.— Це буде прикордонний пес, тож і назвемо його Джульбарсом. Запам'ятала?

Дівчинці б сказати, що на кордоні немає білих собак, бо надто помітними вони б там були, і що це не та порода, щоб служити на кордоні, але Оксанка була мала й не знала цього. Та й Іванко — все-таки старший брат. Він, напевне, знає, що каже.

А Іванко тим часом, бадьоро гукнувши: «Джульбарс, за мною!» — побіг подвір'ям. Цуценя, чи то зрозумівши той заклик, чи просто схотівши погратися, побігло-покотилося за хлоп'ям, кумедно підкидаючи задні лапи. Добігши до Іванка, тицьнулось чорним вологим носом у ноги хлопчика. Мало не впало.

А малий дресирувальник вже знову зірвався з місця, заохочуючи до того й Джульбарса. Так і бігали вони, аж поки мати не загукала:

— Оксанко! Іванку! Обідати!

Хлопчик прожогом кинувся до вхідних дверей і зник за ними. Пішла в дім і Оксанка. Цуценя підбігло до ганку й заскімлило. Воно б і раде побігти за дітьми, та хіба воно, таке мале, подолає такі високі східці! Сидить, сумує цуцик.

Аж тут двері відчинились, і на ганок вийшла Оксанка. Поставила перед цуценям мисочку й сказала:

— Їж, маленький! Тобі рости треба.

Пересвідчившись, що Джульбарс почав апетитно сьорбати з миски, дівча й собі пішло обідати.

Після обіду Іванко знову бавився з собакою, вигукував: «Лежати!», «Сидіти!», «Повзти!», тікав від Джульбарса, а потім бігав за ним. Оксанку він проганяв, вважаючи, що дресирування — то не дівчача справа. До того ж, говорив хлопчик, собака повинен знати одного господаря.

Коли ж кликали їсти, Іванко першим умощувався за столом, забуваючи про все на світі. Оксанка ж спочатку виносила їжу Джульбарсу, а вже потім мила руки й сама сідала за стіл.

Якось, коли діти гралися на подвір'ї, а цуценя було особливо грайливим, Оксанка покликала його:

— Джульбарсик!

Той нашорошив вуха і хотів було вже бігти на той поклик, але з іншого боку почувся голос Іванка:

— Джульбарс, до мене!

Цуценя розгубилось. Воно дивилось то на хлопчика, то на дівчинку й не рухалося з місця. І знову почулося:

— Джульбарсик!

— Джульбарс, до мене!

Пес глянув на Іванка, винувато махнув хвостиком і... побіг до Оксанки. Дівчинка гладила, пестила цуценя, яке лащилося до неї, а розгублений і здивований Іванко стояв посеред двору. Як же це так, міркував він, стільки дресирував, привчав до себе — і на тобі!

Віктор МУРАВЙОВ.

Мал. М. КОРДЮМ

ВТК ПЕРЦЯ

ЗАХОДИ ПО ВИРІВНЮВАННЮ

Лист мешканцям будинку № 23-в по вулиці Чумаченка у місті Запоріжжі

Шановні товариші пожильці!

Пишу вам із глибокою вдячністю. І знаєте, за що? За прекрасний лист із приводу «будівництва та експлуатації», як ви пишете, вашого будинку. Зізнаюсь чесно: мені вперше доводиться тримати в руках такий змістовний, написаний з глибоким розумінням справи, лист. Бо в ньому що не рядок — то вже й готова відповідь. Не знаю, чи вийшло це у вас свідомо, чи ненароком, але перевіряти його було саме задоволення.

А втім, перейдемо до справи. Ви, шановні товариші пожильці, написали, що «стурбовані станом свого будинку» — дев'ятиповерхового, шестисекційного, кооперативного,— який із великою купою недоробок та оцінкою «задовільно» зіпхнув вам у переддень 1982 року Запорізький домобудівний комбінат. Отут мені зразу подумалося, що недоробки — ще не привід для нікудишнього настрою ошалілих від щастя новоселів.

І точно. Далі ви зазначаєте, що ваша стурбованість викликана не перекошеними вікнами та дверима, не тріщинами у стінах та стелях, не напіввідклеїними шпалерами та неприкріпленими плінтусами й т. д. Справа куди серйозніша. Бо, виявляється, не минуло й місяця після заселення, як ваш дев'ятипалубний, чи то пак — дев'ятиповерховий красень-будинок ні з того, ні з сього став завалюватися набік, немов океанський лайнер під натиском дев'ятого валу.

І одразу ж стали лопатися водоносні комунікації, перехнябилися шахти ліфтів, поповзли тріщини...

«Звідки ж ці небезпечні метаморфози?» — запитуєте ви. І тут же самі відповідаєте: біда у тому, що «спорудження будинку велося у невідповідності з техдокументацією і що під час його будівництва були допущені серйозні помилки».

Приїхавши у Запоріжжя, я переконався, що ви абсолютно праві.

По-перше, проектанти інституту «Запоріжцивільпроект» змінили первісний вигляд вашого будинку: замість прямокутної форми надали йому вигляду літери «г». Але, можливо, це ще не біда. Значно гірше те, що вони, прив'язуючи будинок до місцевості, пересадили його на сімдесят-вісімдесят метрів далі від того місця, яке визначили гідрологи. А вони його визначили не просто так, тицьнувши пальцем у землю. Ні, вони провели спеціальні пошукові роботи на наявність грунтових вод. І тільки тоді сказали: «Будуйте ось тут»,— коли переконалися, що в грунті немає й рісочки води.

А проектанти ж, повторюю, нічтоже сумняшеся, плюнули на висновки гідрологів і посадили будинок там, де їм чомусь забажалося,— значно далі й нижче, на самому схилі крутого яру. А в тому місці, як виявилося вже тепер, мають звичку збиратися у великій кількості як грунтові, так і поверхневі води.

По-друге, кріпко додали субпідрядчики — із Запорізького спеціалізованого управління тресту «Дніпроекскавація». На їх совісті була одна єдина операція — підготовка «подушки» під фундамент майбутнього будинку. І вони так розстаралися, так ущільнили грунт під отой фундамент, що найменше замочування його, як теж виявилося вже тепер, перетворює його на суцільну драговину.

По-третє, слабенько цікавилися усим цим генпідрядчик — Запорізький домобудівний комбінат і замовник — управління капітального будівництва Запорізького міськвиконкому. Генпідрядчик більше, аніж контролем, був заклопотаний тим, щоб пошвидше змонтувати коробку будинку і відхопити належну за це премію. Замовник же, замість того, аби денно та нощно здійснювати технагляд за всіма стадіями будівництва, спершу десь там поставив галочку: мовляв, об'єкт — у роботі, а потім, у передноворічну ніч, похапцем вчинив підпис в акті про прийом того об'єкту в експлуатацію. І радісно побіг до новорічної ялинки.

А вже за якийсь місяць ви, шановні товариші пожильці, з острахом переконавшись у тому, що будинок перекособочується, почали ставити перед собою запитання: чому так сталося? І самі знайшли цілком правильну відповідь: «Деформація будинку відбулася внаслідок неякісного ущільнення основи будинку, а також замочування його поверхневими водами».

Зате ніякої чіткої та конкретної відповіді на те ж саме запитання, а також і на додаткове: «Що буде далі?» — ви, шановні пожильці, так і не дочекалися — ні від проектантів, ні від суб-, ні від генпідрядчика, ні від замовника.

Єдине, чого ви дочекалися,— це «заходів по вирівнюванню» будинку. А заходи ці полягали у тому, що домобудівний комбінат навіз під будинок багатотонні зливки заліза — так звані сляби — і повкладав їх попід стінами, геть позакривавши ними вікна та лоджії першого поверху. Ну, й ще зробили навколо будинку таку-сяку дренажну каналізацію.

«Ну, і який же толк від цього?» — запитуєте ви. І тут же самі відповідаєте: «А ніякого. Ось уже вісім місяців спотворюють ті сляби вигляд нашого будинку, а він не вирівнявся ані на сантиметр. Швидше навпаки. Крен його, як нам здається, збільшується».

Наприкінці свого листа до редакції ви формулюєте основоположне своє запитання: «У чому ж причина подібного явища?» А й справді — у чому? — замислився і я, однак тут же наштовхнувся поглядом на заключний рядок:

«На нашу думку, у безвідповідальності керівників інституту «Запоріжцивільпроект» (директор В. І. Губенко), Запорізького спеціалізованого управління тресту «Дніпроекскавація» (начальник А. Т. Харченко), Запорізького домобудівного комбінату (головний інженер П. М. Тиква), управління капітального будівництва Запорізького міськвиконкому (головний інженер О. В. Леонтьєв)».

Мені лишається тільки приєднатися до вашої думки, шановні товариші пожильці. Та ще — висловити припущення, що коли в Запоріжжі не покінчать найрішучішим чином із безконтрольністю та безвідповідальністю в будівництві, то «заходи по вирівнюванню» там доведеться складати одночасно з проектами спорудження нових об'єктів.

Ю. ІЩЕНКО,
спец. кор. Перця.

м. Запоріжжя.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

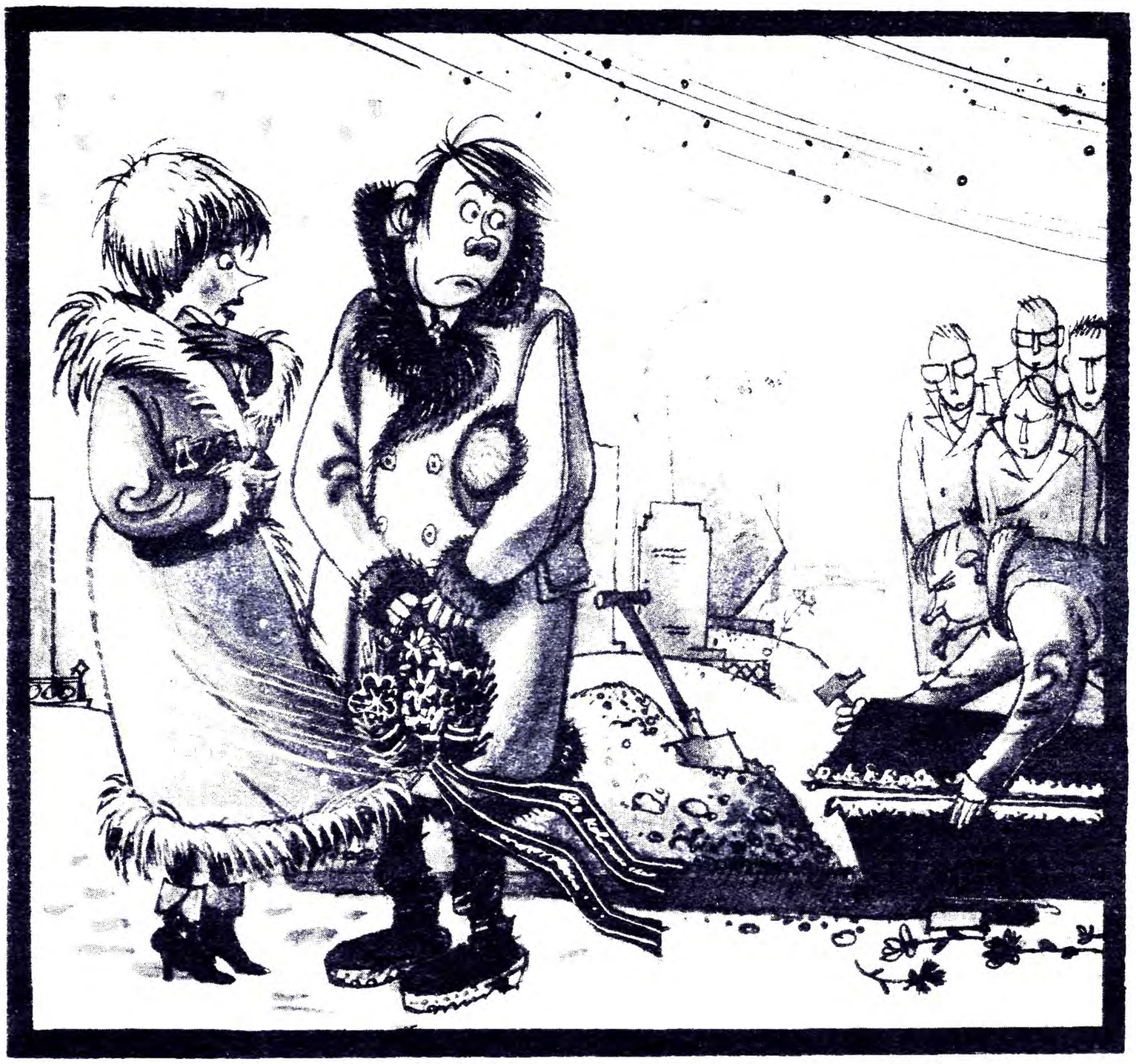

— Ну, все! Накрилася батькова пенсія.

Народні усмішки

СКРОМНЯГА

Підвіз Гриць машиною тітку на базар у місто, а та й дякує:

— Ой, спасибі тобі, Грицю, велике-велике спасибі!

— Та велике-велике спасибі — то вже, мабуть, буде забагато, а на маленьку-маленьку було б якраз.

УТОЧНЕННЯ

Директор — до свого заступника:

— Думаю, що мене незабаром звільнять з посади, а тобі, мабуть, доведеться приймати справи.

— А коли саме?

ЗНАЙШЛАСЯ

— Чого це ти о дванадцятій ночі серед вулиці кричиш «ура»? — питає сусід підпилого сусіда.

— Так моя ж хата знайшлася!

Повідомила Ю. НУЖНА.

м. Кремінна Ворошиловградської області.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

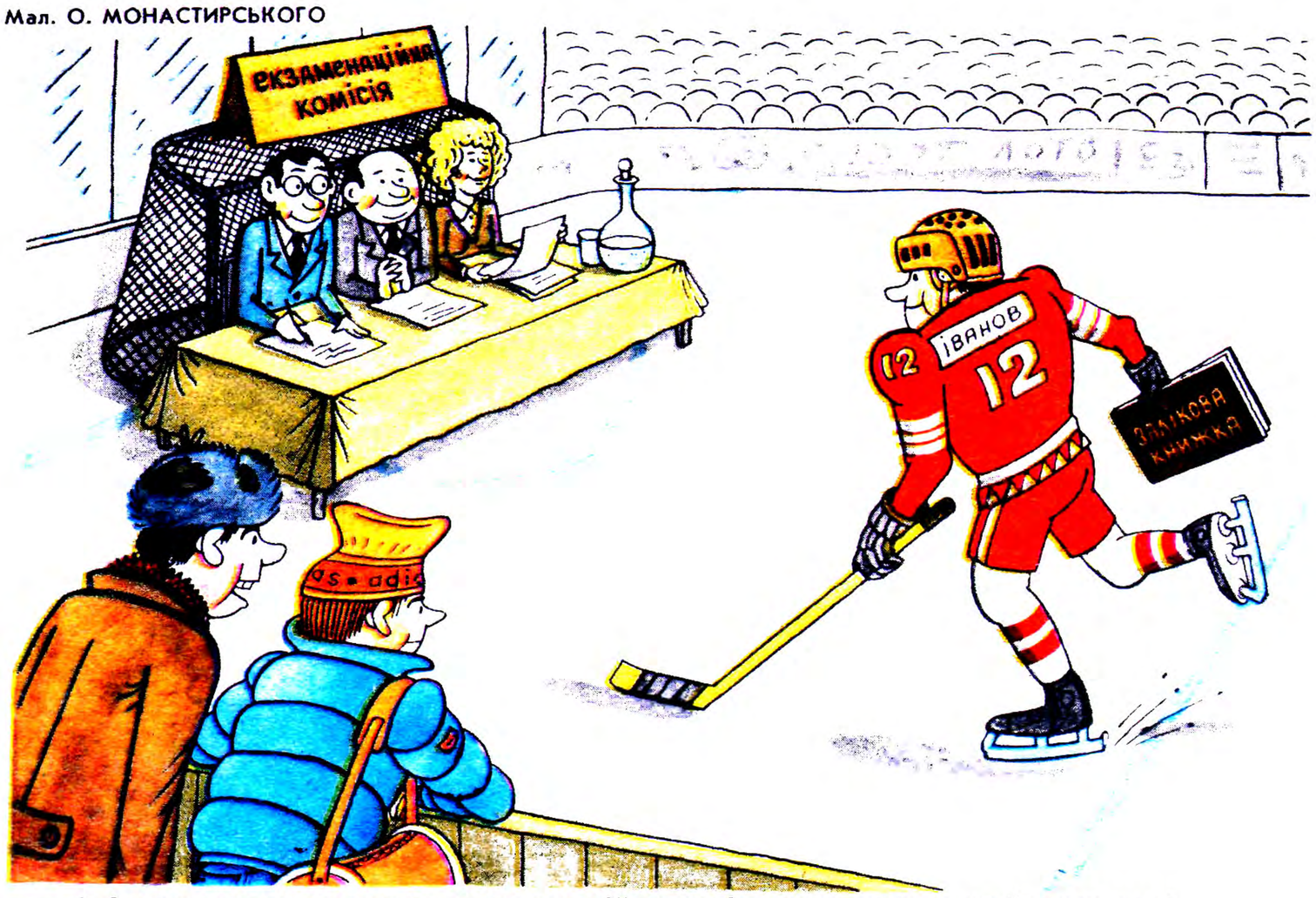

— А Іванов звик складати екзаменаційну сесію прямо на хокейному полі.

Страшне перо не в гусака...

«16 сентября 1983 года в хозяйстве гражданина Гречко А. И. обнаружено мясо лося, который вину свою признал и в настоящее время привлекается к уголовной ответственности за браконьерство».

Надіслав В. ПОЗДНЯК.

м. Дубровиця Ровенської області.

«Октавіан помер сам, а Цезаря вбили тому, що у римлян в часи Цезаря не було культури».

(З учнівського твору).

Надіслала Л. ШПИРКО.

м. Ужгород Закарпатської області.

«Батьки повинні приводити дітей в дитсадок чистими й опрятними, маючи при собі носову хустку».

(З об'яви в дитсадку).

Надіслав В. СКРЯБІН.

м. Одеса.

«Прошу голову колгоспу дозволити доїти корів разом з моїм чоловіком, поскільки він цілий день прив'язаний до ферми».

(Із заяви).

Надіслав І. ОСТАПЮК.

Примруженим оком

БІДА НАВЧИТЬ

Біда навчить... Цю істину недавню
Сьогодні як ніколи я збагнув.
Біда прийшла, коли її не ждав я.

Біда навчить... Не стану ран лічити.
Біда! Чи не найкращий це учитель...

Микола БРАТАН.
Вірш «Гірка наука».

Бувають гарні дні. Бувають — гірші,
Та я між ними ухопив момент:
Біда навчить писати добрі вірші,
Якщо слабкі «заріже» рецензент.

●

ЛЕКЦІЯ НА МІЖНАРОДНУ ТЕМУ

Здрастуй, здрастуй,
весняний Париже,
здрастуй, Сено,
Марна, руку дай.

День пливе
по Сені на човні.
І Париж всміхається мені.

Володимир ВИХРУЩ,
Вірш «Бонжур, Париж!»

Громадяни! Вимагаю тиші.
Я вам не оратор, а — поет.
Тих, що не бували у Парижі,
прошу конче трішки наперед.

Всілися? Приготувались? Тиша!
Хлопці, не спокушуйте дівчат!
Так із чого я почав? З Парижа.
Із Парижа, значить, розпочав.

Що мені про той Париж казати.
Тут невладні всі мої слова...
Це вам не Чортків і не Гусятин,
не — Озерна і — не Козова.

Я на нього б день і ніч дивився,
Я купався б у його красі.
Ну, та я вже й так заговорився.
Селяві. Бонжур. Адью. Мерсі.

Володимир КАЛІКА.

м. Львів.

ВОВЧА ДЕГУСТАЦІЯ

Знов прийшли мисливці в ліс.
Наставля вовчисько ніс,
Із-за дуба пильно нюха:
— Спи, стара, це «бормотуха»!..

— А он ті, що б'ють ворон?
— Й ці не кращі,— самогон.

— Третя група суне, бач...
— Й цих не бійся,— «Спотикач»!

— Он виходять за байрак
Ще одні...
— О, в цих коньяк!

— В цих трояндовий лікер —
Будь уважніша тепер!

— А он той, що за кущами?
— Щось не можу взять до тями:
Наче квас?..
Вставай, стара.
Утікати нам пора!

Микола ПЕТРЕНКО.

м. Львів.

Мал. А. БОРДУНІСА

— Хто, хто в теремку живе!
— Ніхто, доцю, там не живе, а тільки дяді сюди приходять горілку розпивати.

ПЕРЧАНСЬКИЙ ТЕЛЕВІЗОР

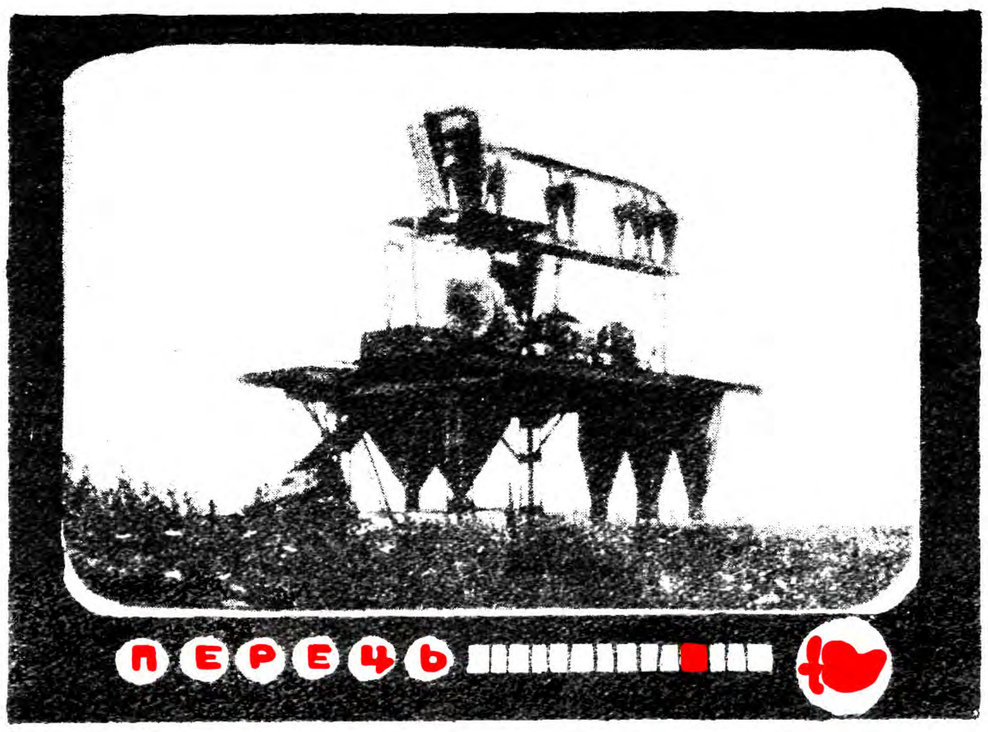

Добридень, шановні телеглядачі!

Як ви вважаєте, що це за установка зображена на ваших голубих екранах? Впевнений — ніколи не здогадаєтесь. Так от — це недобудований млин, спорудження якого керівники радгоспу 2-й імені Петровського розпочали чотири роки тому у селі Бовтишка Олександрівського району Кіровоградської області.

Питаєте, як могло радгоспне керівництво отак кинути посеред поля цю споруду? А так же само, як зарило воно у землю три кілометри водопровідних труб для сільської насосної станції.

На цьому, шановні товариші,— до побачення! До наступного телебачення!

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Васюню, а може, на роботі ти спати не будеш!

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

✦ **Про оригінальну щедрість та доброту керівників Уладово-Люлинецької дослідно-селекційної станції, яку вони проявляли... за державний рахунок, розповідалося у фейлетоні «До питання про сорочку» (№ 15 журналу).**

Після виступу Перця заступник завідуючого сільгоспвідділом Вінницького обкому Компартії України І. Замковий повідомив, що за допущене порушення штатної дисципліни Калинівський районний комітет народного контролю оголосив догану директорові селекційної станції Кравченку О. А. і головному бухгалтеру Земляній І. Ф. А головному економісту Голуб Г. А. оголошено сувору догану. В рахунок відшкодування нанесеного збитку проведено грошові нарахування в розмірі місячного посадового окладу на Кравченка О. А. і Земляну І. Ф.

✦ **У селі Центральне (Снігурівський район на Миколаївщині) баню закрили на ремонт. Закрили давно, а от коли вона почне діяти, невідомо. Про це йшлося у замітці «Дещо про відносність», надрукованій у «Перці» № 17.**

Як повідомив редакції генеральний директор «Миколаївплодоовочгоспу» В. П. Слободяник, адміністрація радгоспу «Красное Знамя» вжила термінових заходів, баню капітально відремонтовано: встановлено новий котел, замінено труби, решітки, і нині баня працює.

✦ **Магазин у селищі Лашки (Полтавщина) часто буває зачинений. Покупців тут можуть обважити, обрахувати, нав'язати лежалий товар тощо. Лист про це надійшов до Перця.**

Голова Кременчуцького міського комітету народного контролю Л. К. Гамза повідомив редакції, що наведені у листі факти при перевірці підтвердились. За порушення правил торгівлі завідуючій магазином № 122 Морозовій Н. С. оголошено догану, і вона позбавлена місячної премії. Продавцю магазину Кайдик Т. Г. оголошено сувору догану.

✦ **В одному з листів до редакції пасажири, що їхали у купейному вагоні № 4 поїзду 382, обурювалися, що у вагоні було брудно, білизни всім не вистачило, не було чаю.**

Начальник служби вагонного господарства Південно-Західної залізниці тов. Ступченко повідомив Перцеві, що такі факти мали місце. Провідника Дзиодзина В. В. з роботи звільнено.

✦ **Про недоліки в роботі дирекції радгоспу «Павлоградський» (Павлоградський район) повідомлялося у листі робітників цього радгоспу. Перець попросив Дніпропетровський обласний комітет народного контролю перевірити цього листа.**

Як повідомив заступник голови комітету В. Ягоренко, факти, зазначені в листі, підтвердились. Матеріали перевірки було обговорено на засіданні обласного комітету. За порушення фінансової дисципліни, перекручування державної звітності та псування кормів директорові радгоспу Тимченку В. М. оголошено сувору догану. А для часткового покриття збитків, завданих державі, на нього зроблено грошове нарахування в сумі 500 карбованців.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, А. ВАСИЛЕНКО, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-89-12, 441-89-15, 441-89-17.
Адрес редакции: 252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перец» № 2 (1164) (на украинском языке). Издательство «Радянська Україна».

Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 16.12.83. Підписано до друку 04.01.84. БФ 00604. Формат видання 70×108/8. Офсетний друк. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,1. Тираж 2 304 100. Зам. 06365.

© Журнал «Перець» 1984 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, Брест-Литовский проспект, 94.

perec-ua.

perec-ua.

Відсканував Олександр Яновський,
опрацював Олег Леськів для спільноти:
http://perec-ua. livejornal.com

perec-ua.

perec-ua.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393

Заокеанський захисник прав людини.